

62. évf., 2008. II. 7., ára 50 dinár

5

Jó Pajtás

Utánam,
srácok!

**A jövő heti
Jó Pajtás
címlapja
és posztere**

A hét fotója

Avagy: a könyvtáros elgondolkodik...

...azon, hogy is néz ki az, amikor a könyvtárárpület földrengésveszélyes terepen fekszik. Ez a könyvtár például Gisborne városkában, Új Zélandon. És jött a földrengés. Emberéletet szerencsére nem követelt, azt pedig, hogy mire hasonlított a könyvtár a rengés után, nektek is megmutatjuk.

Kedves versem

Mindig az volt a legkedvesebb versem, amit magam fedeztem fel, és leginkább olyanok voltak, melyek sorsszerűségük folytán a nagyobb nyilvánosság elé nemigen kerülhettek. Az itt közölt vers is ilyen, egy fiatal költő kihallgatási jegyzőkönyvéből került elő, jóval tragikus halála után. Döbbenetes dokumentumfilm készült róla, videokazettán őriztem meg, a kamera éppen csak végigpásztázott a kézírásán, aztán kockáról kockára megállva innen másoltam le a szöveget.

Moyses Márton 1941. április 20-án született Sepsiszentgyörgyön. Az 1956-os magyar forradalom és szabadságharc idején a baróti gimnáziumból megszököve nekivágott negyedmagával,

hogy a Budapesten harcoló fiatalokhoz csatlakozzon. A határon elfogták, elítélték, 1962-ben szabadult a börtönből, majd a nagyjait kollektív gazdaságba kényszerítették napszámosnak. 1960 decemberében Moyses a marosvásárhelyi Securitate egyik kihallgatója előtt elismerte, hogy ő írta az Igaz emberséggel ölni című verset. Moyses a börtönben levágta a nyelvét, mert arra kényszerítették, hogy olyasmit valljon be, amit el sem követett. Erre kegyetlenül, érzéstelenítés nélkül visszavarrták a nyelvét. Egy házkutatás során kötetnyi versét és leveleit elkobozták. 1970. február 13-án Moyses Márton felgyújtotta magát Brassóban, a Román Kommunista Párt székháza előtt. Rettenetes égési sebekkel élt még három hónapig, 1970. május 13-án hunyt el.

Kontra Ferenc

Moyses Márton

Igaz emberséggel ölni

*Látjátok, egyedül vagyok.
Nézzétek, értetek vagyok.
Közületek való vagyok.
Csak egy szál ing takar,
Ha látni akartok,
letépem hamar.
Csókolni vagy ölelni akartok?
Letépem hamar.*

*Hömpölygő sár, gomolygó tűz,
dolog s nyomorok népe,
mikor csikorog haragotok?
Gyalázat mikor hördül,
jó vérünk mikor csordul,
hát ne-továbbot kiáltotok?*

*Mikor jöttök igaz emberséggel ölni:
keserű kínjainkat
kegyelmező halállal bosszulni?*

Bizonyítványosztás

szünidő után

Mindannyian örültetek, mikor megtudtátok, hogy a félévi szünet után lesz a bizonyítványosztás. Reméltétek, hogy nyugodtan telnek majd a napjaitok, nem szólnak rátok a szüleitek, hogy egy kicsit matekozzál, gyakorold a helyesírást, kémiát, bigit... Sok hó esett, mehettetek vígan szánkózni, szórakozni...

Hogy így volt-e, elárulják nekünk az **óbecsei Samu Mihály iskola** tanulói: az ötödikes **Óvári Szabina, Kiss Valentina, Rabóckai Xénia, Ónozó Gergely, Nemes Arnold, Horvát Tamara, Kovács Angéla**, a hetedikes **Lénárt Margit**, a nyolcadikos **Ónozó Ferenc** és **Horvát Leontina**.

A tanárban, a nagy asztal körül ülünk, s elsőként a magyartanárnő, **Józsa Zsuzsanna** magyarázza el, valójában miért is kapjátok a szünidő után a bizonyítványt.

– Az első félév eddig rövidebb volt, s a minisztériumban úgy döntöttek, hogy a szünet utáni két hét még oda számít. Így azonos számú munkanap lesz a két félévben. A szünidő alatt nemcsak gyakoroltunk, hanem szakcsoportokat is tartottunk. Akinek volt kedve, jöhetett, s jöttek is a gyerekek.

– Igen – szólal meg elsőként Szabina –, én is bejöttem hetente kétszer. – Gyakoroltunk matekból, készültünk a dolira. Jeles tanuló vagyok, de így, hogy nem kaptuk meg a szünet előtt a bizonyítványt, jobbak lettek a jegyeim, németből is javítottam.

– Matekra és németre jártam be az iskolába – teszi hozzá Valentina –, s igaz, hogy a szünet alatt anyukám is gyakran mondogatta, hogy gyakoroljak. Meg is lett az eredménye, németből négyesem lesz, matekból is jobban föl tudtam készülni a dolira. No, azért jutott idő szánkózásra is.

– Javítottam a földrajzot, matekot – dicsekszik Margit. – Sokat tanultam, de megérte, mert matekból és főciből is jobb jegyem lesz a bizonyítványban.

– Kitűnő tanuló vagyok – mondja Arnold –, csak a szerb nem megy. Az oszi mindenkinek kiírta szünet előtt a jegyeit, hazavit-

tük, s a szüleink látták, melyik tantárgyból kellene javítani. A szünetben én is bejártam az iskolába gyakorolni, de azért maradt idő szánkózásra is. Kerékpárhoz kötöttük a szánkót, s úgy húztuk egymást.

– Nekem sem megy a szerb – fűzi hozzá Artúr. – Járok karateedzésre is, de oda is csak magyar gyerekek járnak, s nincs kivel szerbül beszélni.

– Szinkitűnő tanuló voltam mindig – kapcsolódik a beszélgetésbe Gergő –, de szívesen bejártam törit, matekot gyakorolni, készülni a dolira. Magyar szakcsoportra is jöttem, meg sakkozni, amit nagyon szeretek. Apukámmal szoktam, de jó, hogy be lehetett járni, így többet sakkozhattam.

– Jöttem én is magyar szakcsoportra – dicsekszik Angéla is –, meg gyakorolni. Egy héti tanultam, kijavítottam a szerbet, törit, aztán meg elmentem a mamámhoz, s ott sokat játszottam.

Tamara is bejárt az iskolába gyakorolni, s volt alkalma javítani, de azért maradt ideje játszásra, szórakozásra is.

Zsófi szerint jobb lett volna, ha a szünet előtt megkapják a bizonyítványt, mert akkor nem kellett volna tanulnia a szünidő alatt.

– Kitűnő tanuló vagyok – mondja –, de azért a németet gyakorolnom kellett. Elron-

totta a szünetemet. Igaz, ma felelek németből, s hiszem hogy, kijavítom ötosre.

– Nekem is jó jegyeim vannak – állítja Xénia –, csupa négyes, ötös. Engem nem biztattak, hogy tanuljak.

A nyolcadikosok tudják, hogy nem mindegy, milyen lesz év végére a bizonyítványuk.

– Most jelesre állok – vallja be Leontina –, pedig mindig kitűnő voltam. Év végére kitűnő akarok lenni, s a szünet arra volt jó, hogy tanuljam a kémiát, szerbet és a bigit. Az utóbbit már ki is javítottam, úgyhogy nekem nagyon jól jött ez a szünidei tanulás. A közgazdasági középiskolába szeretnék iratkozni, s tudom, jó bizonyítvány kell, hogy sikerüljön a fölvételi.

– Most is kitűnő vagyok – kapcsolódik a beszélgetésbe Feri –, s, ha megkaptuk volna előbb a bizonyítványt, akkor sem kellett volna szégyenkezni a szüleim előtt. Nekem nem is volt kötelező bejárni a szünidő alatt, de jöttem, s sikerült a bigit ötösre javítani. Év végére minél jobb bizonyítványt szeretnék, mert Adára megyek középiskolába.

Mire ez az írás megjelenik, már el is felejtették a szünidei gondokat, s örülhettek a jobb bizonyítványoknak.

A fának is van lelke...

Kiállítás a természetért

Január 22-én a szabadkai Dr. Vinko Perčić Galériában megnyitották a Neven Környezetvédelmi Alapítvány által meghirdetett pályázatra beérkezett munkák kiállítását. A *fának is lelke van* című pályázatra olyan rajzokat, fotókat és egyéb műveket vártak, melyeknek témája a természet és a fák pusztítása, illetve megóvása. A pályázatra a tíz általános iskolából beérkezett mintegy kétszáz rajz és munka mindegyikét kiállították, a legjobbakat pedig megjutalmazták. A hat nyertes alkotását egy külön teremben felnagyított formában tekinthették meg az érdeklődők. A legtöbb rajzot a hajdújársi Petőfi Sándor iskolából küldték be, ezért a szervezők magát az iskolát is kitüntetésben részesítették. A háromtagú zsűri több szempont alapján választotta ki a díjnyertes munkákat, vagyis figyelembe vették, hogy képzőművészeti mennyire volt ötletes az alkotás, voltak-e újszerű technikák, megközelítések, s persze az sem volt mellékes, hogy mennyire ragaszkodtak az adott témához. A pályázat célja az volt, hogy felhívják a figyelmet a fák pusztítására, a környezet megóvására és megszeressék a természetet. A kiállításra a gyerekeken kívül a tanítók, tanárok és persze a szülők is eljöttek, és bár nagy volt a tolongás, sikerült pár szót váltani a nyertesekkel is...

Željana Kujundžić, az Ivan Goran Kovačić iskola 6/1. osztályos tanulója azt szerette volna elérni munkájával, hogy az emberek inkább gyökeres fenyőfát vásároljanak és övják meg a természetet. Egy fából faragott alkotást adott át a pályázatra, melynek csak a fényképét tekinthették meg a kiállításra látogatók. Egy fadarab egyik sarkába fenyőfaágakból és kartonpapírból készített fát helyeztek, mely mellett Pinoccio ül szomorúan, míg a fadarab másik felén egy kis erdőcske van fenyőágakból készítve, és egy ragtapasz a sarkán, ami azt jelképezi, hogy meg kell védeni a fenyőket és az erdőt. Željana elmondta, hogy az ötlet gyorsan megszületett a fejében, s az elkészítésben sem volt sok segítsége, szinte teljesen egyedül készítette a munkáját. Egyébként leginkább a rajzfilmek szereplőiről szeret rajzokat készíteni, s a színezést mellőzve csak árnyékolja a figurákat.

– Én lerajzoltam a fa lelkét, mosolygós száját, szemeket és kezeket festettem neki. A rajzon van három fa, egy kisgyerek, felhők és a Nap, s mindegyikük vidám. Filctollal dolgoztam, a körvonalak feketék lettek, a figurák színesek, a háttérhez pedig fehér temperát használtam. Kicsit gondolkodnom kellett, mit rajzoljak, de azért sikerült két óra alatt befejeztem – mesélte **Fodor Ákos** a Đuro Salaj iskola harmadikos.

Szabó Katalin, a Széchenyi István iskola nyolcadik osztályos tanulója színes papírra rajzolt, fekete filctollal használt a körvonalakhoz, a többi felületet temperával és faszínessel töltötte ki.

– A kép egy fenyőfát ábrázol, melyben egy téli kép látható, s a lényeg, hogy ez a fa nincs kivágván, hanem a többi fenyőfa között áll. Nem gondolkodtam rajta sokat, spontán ötlet volt, hogy ezt fogom készíteni. Egyébként sincs kedvelt technikám, a rajzaiban szeretek mindig újítani, mindig valami mást rajzolni, s azt mindig egy kicsit másként – mondta Katalin.

Jozic Biljana a nagyfényi Pionir iskola hatodik osztályos tanulója elmondta, hogy ő kombinált technikát alkalmazott, rajzolt, vágott és ragasztott is. Egy oldalára fordított kartondobozba színpadot készített, melyen egy fenyőfa menekül az ember elől, aki ki akarja őt vágni, a gyerekek pedig megpróbálják megakadályozni, hogy a favágó bántsa a fát. Elmondása szerint nem sokat gondolkodott a feladat megoldásán, a kivitelezésben pedig a tanárnője segített neki néhány ötlettel.

– Igyekeztem minél szebben és élethűbben lerajzolni, hogy a fenyőfa szomorú, mert az erdőben kivágták és átültették egy vödörbe. Vízfestéket, temperát és filctollat használtam hozzá, s nem is gondolkodtam rajta sokáig, szinte rögtön hozzáfogtam a rajzolásomhoz. Három órán keresztül dolgoztam rajta. Egyébként nincs kedvenc rajztémám, mindent szeretek rajzolni, ha nem kell vízfestéket használnom hozzá – tudtuk meg **Dudás Benjamtól**, a hajdújársi Petőfi Sándor iskola negyedik osztályos tanulójától.

– Én fényképet küldtem be a pályázatra, ugyanis szeretek fotózni, bár csak hobbiból. A fotóval arra szerettem volna felhívni az emberek figyelmét, hogy karácsonykor inkább gyökeres fenyőfát vásároljanak. Az ünnep alkalmával nagyon sok fenyőfát vágnak ki, amit azután kidobnak, és így nagyon sok fa elpusztul. Valamilyen szinten kihívás volt számomra a téma, ugyanakkor nem kellett sokáig keresgélnem, mit fotózzak le. Sajnos nagyon hamar ráakadtam a riasztó képekre, hiszen sok helyen láttam Szabadkán, hogy vágott fenyőfákat árusítanak – tudtuk meg **Dajana Markovictól**, a Majsai Úti iskola nyolcadik osztályos tanulójától. Arra a kérdésre, hogy véleménye szerint mennyiben változott meg a képzőművészet, Dajana elmondta, hogy szerinte elsősorban a képzőművészeti technikák mások, hiszen ő is a fényképet választotta, és nem rajzban jelenítette meg a problémát.

A szervezők remélik, a jövőben is hasonló érdeklődésre számíthatnak a gyerekek részéről és továbbra is a mostanihoz hasonló színvonalas munkák születnek majd.

Kép és szöveg: Sztojánovity Livia

Képzőművészeti barangolás

Fák a szélben

Emil Nolde: Fák a szélben (1910)

Európában az emberek nagy lelkesedéssel üdvözölték 1899 szilveszter éjszakáján az új századot, amelytől békét, haladást és jobb életkörülményeket reméltek. De várakozásaikban hamarosan csalódnuk kellett. A nyereségvágy és az uralkodók tehetetlensége világháborúba sodorták az emberiséget. Ezzel egy időben a nép mind hangosabban követelte jogait. Az új tudományos eredmények

megváltoztatták a világ képét. Az egész társadalom mozgásba lendült.

Voltak festők, akik művészetükben igyekeztek kifejezésre juttatni az új század problémáit. Expresszionistáknak nevezzük őket. Közéjük tartozott Emil Nolde, aki 1910-ben alkotta Fák a szélben című fa-metszetét. Síkszerűen és látszólag durván

metszette fába a rajzot. Fák hajladoznak a viharban. Olyan, mintha a kor nyugtalansága átterjedt volna a művész természetszemléletére és ábrázolásmódjára is. A természet jelenségeinek ábrázolása sok tekintetben leegyszerűsödött. Ezekről az új képektől már egyenes út vezet az absztrakt művészetig, amelyben a festők, grafikusok és szobrászok szinte teljesen lemondtak a természet ábrázolásáról. Az új művészi formákkal, akár vidámak, akár nyomasztók voltak, csak ritkán törekedtek a valóság visszaadására.

Paul Klee (1889–1940) egyik absztrakt festményén növényeket variál, hasonlóan a muzsikushoz, aki a felcsendülő melódiát mindig új és új hangnemben adja elő. A képen látható világ így átmenet az álom és a valóság között. Ebbe a mesterséges világba menekültek azok a festők és szobrászok, akik elégedetlenek voltak az akkori helyzettel. A maguk módján kerestek kiutat azokból a feloldhatatlan ellentmondásokból, amelyek a század első felében két világháborúhoz vezettek.

(Folytatjuk)

Paul Klee: Fantasztikus virágok (1922., Halle–Moritzburg)

Általános leszerelés

A sereg fősorakozott az alakulótéren. Zömök paripák táncolnak a fénylő arcú katonák alatt, a napsütésben csillognak a zöld, sárga és piros csákók. Mert szerencsére besüt a függőfolyosóra néző konyhaablakon a nap. A sorok ugyan elég kesze-kuszák, egy jobb tábornok bizonyára rájuk dörrenne, hogy balra nézz! igazodj! Mik maguk, szabadnapos kereskedősegédek vagy katonák? De az itteni tábornok nem ennyire rigolyás, és szerencsére a tábornok fölöttesei sem rigolyások, aminek külön örvendek, mert a fölöttesei mi vagyunk: a gyerek meg én.

– Ez ki? – bök a gyerek az egyik vitézre.

– Ez egy tizedes – mondom, mert valóban olyan tizedes formája van.

Úgy látszik, a tizedes ellen semmi kifogása, mert nagyra tátja a száját, s hogy félelmesebb legyen a dolog, zord pofát vág, s hozzá egy rettenetes csatakiáltás, egy hosszan elnyújtott áá.

A tizedes tudja, mi a kötelessége, máris ugratja péceli kenyérből készült lovát, szalonnaarcán példamutató elszántság, zöldpaprika-csákója meg se rezdül, vágat be a tettek mezejére. A hős tizedes eltűnik.

– Most egy századost kérek! Áááá!

A százados nem tévovázik, micsoda bátor hadsereg ez!

– A következő legyen egy ezredes – mondom a rangoktól megrészegülten –, s az ezredes csörömpölő kitüntetésekkel, méltóságteljesen bevégzi küldetését.

– Most egy huszadost kérek – kiáltja a gyerekek.

– Huszadost? Olyan rang nincs.

– Miért nincs?

Tényleg, miért nincs? Kicsit bambán nézek magam elé, azt fontolgom, hogy magyarázat helyett itt, ebben a mi hadseregünkben, se szó, se beszéd, kinevezhetnék valakit huszadosnak.

– Húsz katonának nem kell parancsolni?

– szakítja félbe a ranglétrát forradalmasító gondolataimat a gyerek.

– De, azt hiszem, kell – bizonytalankodom.

– Hát akkor?! Mert az ugye úgy van, hogy a tizedes tíznek, a százados száznak, az ezredes meg ezernek parancsol?

– Nagyjából úgy – mondom, s hogy ne látszam katonai dolgokban járatlannak, hozzáteszem: – Az alezredes meg kilencszázkilencvenkilencnek.

– Az mennyi?

– Eggyel kevesebb, mint az ezer.

– Aha... akkor egy olyat kérek!

Az alezredes teljes díszben, pompázó paradszomsisakban elvágatják. S hogy a világ tökéletlenségein javítsunk valamit, követi őt a huszados. Semmivel sem gyávább, mint a többiek, az új ranghoz méltóan viselkedik.

– Te amikor katona voltál, hánynak parancsoltál?

– Egynek se – vallom be férfiasan.

Ezen kicsit elmélázik, hosszasan nézi az arcomat.

– Szóval nullados voltál.

Ez szíven üt. Ez a nagy nulla.

– Tudod, azért egy titkos alattvalóm nekem is volt – mentetetőzöm.

– Annak parancsoltál?

– Annak igen.

– Ki volt az?

– Én magam.

Igen. Megpróbáltam eldönteni, mi jó, mi rossz, mit kell megtennem akkor is, ha nincs kedvem hozzá, és mit nem kell megtennem, ha szeretném is.

Azt persze már nem vallom be, hogy mindez hányszor, de hányszor nem sikerült. Olyankor nullados voltam, ez kétségtelen. Most aztán pironkodhatok.

– Akkor te egyedes voltál.

– Körülbelül – mondom zavartan.

Közben őrmesterek, hadnagyok, közlegények tűnnek el a színről.

– Ha katona leszek, én is egyedes akarok lenni!

– Ez nagyszerű – örvendek –, de tudod, ahhoz nem is kell katonának lenned. Ha akarod, máris egyedes lehetsz.

– Hogyan?

– Például nem rohangász a nagykéssel föl-le a lakásban. Mint egyedes gondolkozol előtte, és eszedbe jut, hogy eleshetsz, és megsértesz magad. Nem verekszel szíre-szóra a testvéreddel.

Ha a mama kér tőled valamit, nem morogsz, mert jobb volna játszani, hanem megcsinárod.

Látom az arcán, hogy az egyedesség sokat vesztett vonzerejéből. Nem szól.

Közben a büszke tábornok egyedül maradt az alakulótéren, eljött az ő ideje is, elvágat hadserege után.

– Most, ugye, csatáznak odabent?

– Eszük ágába se jut – mondom ijedten –, mind letette a fegyverét, valamennyiükből egyedes lett és építkeznek.

– Mit építkeznek?

– Hát, hogy fényesebb legyen a szemed, keményebb legyen az izmod, nagyobb tudjál rúgni a labdába, ne fáradj el hamar, és könnyebben tanulj meg a betűket meg a számokat.

– Mert, ha harcolnának, akkor fájna a hasam?

– De még mennyire!

– Akkor inkább legyenek egyedesek.

– Én is úgy gondolom.

Lecsúszik a székről, kiterjeszti a karját, és elberreg. Semmi kétség, itt egy repülőgép emelkedik a levegőbe. Nagy elégedettség száll meg, mi most ennek az öreg bérháznak a harmadik emeletén, a függőfolyosóra néző konyhában megvalósítottuk az általános leszerelést. Most már csak az hiányzik, hogy nagy országok, kicsik és közepesek kövessenek bennünket. Példát mutattunk. A repülő közben a sztratoszférába emelkedett, ott köröz, könnyedén és boldogan. Bennem meg egy parányi félelem fészkelődik. Harci gép ez vagy utasszállító? Egy egyedes repül odafönt, vagy egy huszados? Na majd ha leszáll, megkérdezem.

Magna Hungaria

Az Urál hegység nyugati oldalán, a mai Baskíria és Tatarisztán területét már régóta ősi magyar szállásterületnek véli a kutatás. A magyarság egykori baskíriai hazájának legfontosabb írásos bizonyítéka azonban Julianus domonkos szerzetes útijelentése, aki nagyjából ezen a területen talált rá a keleten maradt magyarokra. A szerzetes 1235-ben indult keleti térítő útjára az akkor még herceg IV. Béla költségén. Előtte két esztendővel már útra kelt a keleti magyarok felkutatására és megtérítésére egy magyar domonkos misszió, Ottó szerzetes vezetésével, aki éppen Julianus indulása előtt tért vissza egyedül a veszélyes útról.

Lássuk Julianus úti beszámolóját, amelyet elmondása nyomán rendtársa és főnöke, Riccardus vetett papírra, s továbbított a szentszéki kancelláriához:

„A keresztény Magyarok Történetében azt találták, hogy van egy másik, nagyobb Magyarország, ahonnan a hét vezér népével együtt kiköltözött, hogy lakóhelyet keressen magának, minthogy földjük a lakók sokaságát eltartani nem tudta. Miután sok országon áthaladtak és pusztítottak, végül elérkeztek arra a földre, melyet most Magyarországnak neveznek, akkor pedig a rómaiak legelőjének mondtak. Ezt választották maguknak lakóhelyül a többi földek közül, meghódítván a népeket, amelyek akkor itt laktak. Ahol is végül Szent István, első királyuk a keresztény hitre térítette őket; míg az előmagyarok, akikről származtak, hitelenségben maradtak, mint ahogy ma is pogányok.

A domonkos barátok, miután ezeket a Magyarok történetében megtalálták, megszánták a magyarokat, akikről származtak, hogy mind az ideig hitelenségben tévelyegnek. Elküldtek hát négy barátot keresésükre, hogy Isten segédelmével megtalálják őket, ahol csak tudják. Annyit tudtak a régiek írásaiból, hogy keleten laknak, de hogy hol vannak, nem is sejtették.”

A beszámolóban említett Magyarok Története minden bizonynyal azonos lehet azzal a később elveszett ösgesztával, amely feltehetően Szent László korában, a 11. század végén íródhatott. A szerzetesek tehát először a Kaukázus felé indultak, eljutottak a Tamany-félsziget csúcsán lévő Matrikába, majd innen az észak-kaukázusi Alániába. Két társuk innét visszafordult, s Julianus másodmagával folytatta útját észak felé, s elértek a burtaszok földjére, Bundaz városába.

Később Julianus barát, aki egyedül maradt, nem tudván, hogy miként juthat tovább, szolgálja lett egy mohamedán papnak és feleségének, akik Nagy-Bolgárországba készültek utazni, s meg is érkeztek ide. Nagy-Bolgárország nagy és hatalmas ország, melynek gazdag városai vannak, de mindnyájan pogányok. Ebben az országban nyilvánosan beszélnek, hogy rövidesen kereszténnyé kell lenniük, és a római egyháznak kell alávetni magukat, de annak napját, mint mondják, nem tudják – mert így hallották bölcseiktől. Julianus a volgai Bolgárországban fellelte a pogány hitű keleti magyarokat, akik magyarul beszéltek, s tudtak elszármazott testvéreikről. A szakirodalomban sok vita folyt a Julianus-jelentésről, sokan azt is cáfolták, hogy a szerzetes egyáltalán járt volna a keleti magyaroknál. Ma már a jelentés hitelességét ugyan nem vonják kétségbe, leginkább azt vitatják, hogy hol talált rá Julianus a keleti magyarokra, hiszen ezt a helyet nem jelöli meg pontosan beszámolójában, még azt sem közli, hogy átkelt-e a Volgán. Ezért voltak, akik úgy vélték, hogy

Julianus barát szobra a budai Várban (Ligeti Antal alkotása)

e nevezetes találkozás színhelye a Volga jobb partján lévő területen lehetett. 1236 nyarán, amikor a szerzetes eltávozott körükből, már súlyos árnyként lebegett fölöttük a tatár veszedelem, s még maguk sem tudhatták: napjaik meg vannak számlálva. Még ugyanezen a nyáron a félelmetes tatár haderő kegyetlenül végigpusztította e virágzó országot, a lakosság nagy részét menekülésre kényszerítették, megölték, vagy rabságba hajtották. A volgai Bolgárország örökre megszűnt létezni. A következő évben, amikor a szerzetes újból útra kelt hozzájuk, már nem is jutott el oda. Az orosz földeken találkozott menekülő csoportjaikkal, akik elmondták neki pusztulásukat.

A Volga és Urál közti magyar szállásterületet Julianus Magna Hungariának, azaz Nagy, vagyis Régi Magyarországnak nevezte. Az tehát kétségtelen, hogy a 13. század első felében itt éltek a keleten maradt magyarok. Ez a tény azonban még önmagában nem kétségbevonhatatlan bizonyíték arra, hogy évszázadokkal korábban a Nyugat-Szibériából átköltözött egész magyarságnak ez volt a lakóhelye. Erre nézve azonban ma már egyre több régészeti bizonyítékunk van.

Mint említettük, a 6. századtól egyre-másra tűnnek fel azok a régészeti lelőhelyek (főként temetkezések), amelyek sok tekintetben a honfoglaló magyarság emlékműveivel rokoníthatók. Az ilyen jellegű korai emlékek sorába tartozik a Bjelaja folyó mellett, Kuszarenkovo falu határában feltárt 30 síros 6–7. századi temető.

A magyarság minden bizonnyal az 500-as évek közepétől a 700-as évek elejéig élhetett a Volga és Urál közötti területen. Ma még nem tudjuk magyarázatát adni, hogy a népesség jelentős része miért húzódott ekkor délebbre a Volga mentén, s telepedett meg a Volga–Don–Donyec folyók vidékén. 700 után tehát a magyarság egy néprésze a régi szállásokon rekedt, s megcsappant a továbbvonulók létszáma. Gyanítható azonban, hogy ugyanakkor idegen jövevényekkel gyarapodtak is. Kutatóink már régóta feltételezik ugyanis, hogy a székelyek elődei valaha a volgai bolgárok eszlik nevű törzsből szakadtak ki, s csatlakoztak a magyarsághoz.

• Ezen a napon történt • Ezen a napon történt • Ezen a napon történt •

Február 7.

Ma Rómeó, Tódor, Richárd napja van.

Rómeó

A latin Romaeus név olasz formája. Jelentése: római vagy a Római Birodalomból származó. A késő középkorban így nevezték a Rómába vagy a Szentföldre zárandokolókat is.

1920. február 7. (88 éve történt)

Záhonyban megszületett Béres József tudományos kutató, a Béres csepp megalkotója.

1812. február 7. (196 éve történt)

Megszületett Charles Dickens angol író (Copperfield Dávid). Kapcsolódó link: a Twist Oliver teljes szövege magyarul <http://www.mek.iif.hu/porta/szint/human/szepirod/kulfoldi/dickens/twist/html/01.htm>

1834. (174 éve történt)

Megszületett Dmitrij Ivanovics Mengyelejev orosz kémikus, az elemek periódusos rendszerének megalkotója.

Február 8.

Ma Aranka, János, Jeromos, Salamon napja van.

Aranka

Magyar név, az arany szó kicsinyítő képzős származéka, az Aurélia magyarítása.

Jeromos

Görög eredetű név, a Hieronümosz névből származik. Jelentése szent nevű.

Salamon

Héber eredetű bibliai név, jelentése békés, szelíd.

1934. (74 éve történt)

Meghalt Móra Ferenc író, újságíró, műzeológus.

1957. február 8. (51 éve történt)

Meghalt Neumann János világhírű matematikus, a számítógép kifejlesztője.

1984. (24 éve történt)

Megkezdődött a tizennegyedik téli olimpia a jugoszláviai Szarajevóban (ma Bosznia-Hercegovina fővárosa).

Február 9.

Ma Abigél, Alex, Apollónia, Erik, Erika, Marcián, Marián, Szabin napja van.

Abigél

Héber eredetű bibliai név. Jelentése: az apa öröme.

Erika

Germán, latin eredetű név, az Erik férfinév női párja, gyakran tévesen azonosítják az erika növénynévvel. Jelentése nagyrabecsu.

1775. február 9. (233 éve történt)

Megszületett Bolyai Farkas matematikus. Diákéveiben megtanulta a német, a francia, az olasz, az angol, a héber és a román

nyelvet. Rendkívüli fejszámoló képességével és zenei érzékével is kitűnt, tanárai csodagyerekként kezelték.

1950. (58 éve történt)

Budapesten megszületett Koltay Gábor filmrendező (István a király, Honfoglalás, Sacra Corona).

1979. február 9. (29 éve történt)

Londonban meghalt Gábor Dénes, magyar származású, Nobel-díjas angol villamosmérnök. Tudományos munkásságáért, elsősorban a hologram felfedezéséért 1971-ben kapott Nobel-díjat.

1979. (29 éve történt)

Megszületett Mena Suvari amerikai színésznő. (Amerikai szépség, Amerikai pite)

Február 10.

Ma Elvira, Pál, Ella, Vilmos napja van.

Ella

Az -ella végű magyar női nevek önállóult becézője. Más feltevés szerint, az Erzsébet és a Heléna női nevek önállóult becézője. Harmadik magyarázat szerint, az angolban a germán Alia névből származó, önálló névként tartják számon. Jelentése minden(ség).

Vilmos

A germán eredetű Wilhelm névnek a latinított Vilhelmus formájából származik. Elemeinek jelentése akarat+(védő)sisak.

1810. február 10. (198 éve történt)

Megszületett Barabás Miklós festő, grafikus, a magyar biedermeier festészet legjelentősebb művésze. Elsősorban idealizált portrékat festett (Liszt Ferenc, Buttler János, Eötvös József, Telesi József). Ismertebb festményei még a Galambposta és A Lánchíd alapképletéle.

1898. február 10. (110 éve történt)

Megszületett Bertolt Brecht német író, színházi rendező. (Kurázi mama és gyermekei)

Február 11.

Ma Bertold, Marietta, Adolf, Paszkál, Dezső, Mária, Elek, Teodóra napja van.

Dezső

A latin Desiderius névből származik, melynek kicsinyítő képzős formája a Dezső. Jelentése kívánt, óhajtott gyermek.

Elek

A görög Alexiosz magyar megfelelője. Más felvételek szerint azonban az ismeretlen eredetű régi magyar Velek személynévből származik. Jelentése ismeretlen.

Teodóra

Görög, német eredetű név, a Teodor férfinév női párja. Jelentése: Isten ajándéka.

1993. február 11. (15 éve történt)

A betegek világnapja. II. János Pál pápa kezdeményezésére tartják ezen a napon.

1978. (30 éve történt)

Visszakerült Magyarországra a Szent Korona.

1847. (161 éve történt)

Megszületett Thomas Alva Edison amerikai feltaláló, aki több mint 1000 szabadalmat nyújtott be, a villanykörtétől a gramofonig.

1898. február 11. (110 éve történt)

Budapesten megszületett Szilárd Leó atomfizikus, az atomreaktor és a nukleáris láncreakció elméletének megalkotója. 1919-ben nyugatra távozott, majd a berlini Műegyetemen kezdett atomfizikával és termodinamikával foglalkozni. Hitler hatalomra jutásakor Szilárd Angliába költözött, ahol az atomenergia gyakorlati felhasználhatóságát kezdte kutatni. Amerikában kezdték el vezetésével az

Az első atombomba

atommaglya építését, és mikor világossá vált, hogy az atomfegyverek működőképesek, az amerikai elnöknel határozatlan ellenezte az emberek elleni bevetést, de sajnos nem sikerült megakadályozni, hogy Japánra ledobják az atombombát.

1934. (74 éve történt)

Megszületett Mary Quant divattervező, a miniszoknya megalkotója.

1650. február 11. (358 éve történt)

Stockholmban meghalt René Descartes (olvasd: Röné Dékárt) francia racionalista filozófus és matematikus, a modern filozófia atyja. Filozófiájának alaptétele: „Cogito ergo sum.”, azaz „Gondolkodom, tehát vagyok.” Matematikai munkásságával megalapozta az analitikus koordinátagéometriát. Nevét a róla elnevezett koordináta-rendszer őrzi.

1969. (39 éve történt)

Kaliforniában megszületett Jennifer Aniston színésznő. (Jó barátok, Hivatali patkányok, A Minden6)

Február 12.

Ma Livia, Lídia, Lilla, Reginald napja van.

Livia

A Líviusz férfinév női párja, amelynek jelentése tisztázatlan, talán: ólomszürke, kékes, vagy: irigy, rosszakaratú.

Lídia

Görög-héber eredetű bibliai név, jelentése: az ókori Lüdiából (Lüdiából, Kis-Ázsia) való nő, születés, Istentől szüzetett.

1809. február 12. (199 éve történt)

Megszületett Charles Robert Darwin angol természettudós, aki megalkotta a természetes kiválasztódás elméletét. 1859-ben jelent meg fő műve: A fajok eredete (On the Origin of Species), 1871-ben pedig Az ember származása (The Descent of Man), amelyben az embert egy – akkor még ismeretlen – közös ősmajomtól származtatta.

1887. február 12. (121 éve történt)

Szabadkán megszületett Csáth Géza (eredeti nevén: Brenner József) író, zenekritikus, orvos Kosztolányi Dezső unokatestvére.

1933. (75 éve történt)

Görögországban megszületett Costas Gavras rendező, forgatókönyvíró (Z, avagy egy politikai gyilkosság anatómiája, Eltűntnek nyilvánítva, Örült város).

Február 13.

Ma Ella, Linda, Gergely, Katalin, Leila, Maura, Benignusz, Levente napja van.

Gergely

A görög eredetű Grégoriosz név latin Gregorius formájának a Gregor rövidüléséből származik. Jelentése éberem örökös.

Levente

Régi magyar név, Árpád fejedelem legidősebb fiának neve. Jelentése levő, létező. Másik magyarázat szerint levőcske, kis lény, a legújabb kutatások szerint vadász.

1141. február 13. (867 éve történt)

Meghalt II. (Vak) Béla magyar király, akit 1115-ben – Könyves Kálmán király parancsára – apjával együtt vakítottak meg, hogy uralkodásra alkalmatlanná tegyék. 1108–1110 körül született Álmos herceg és Predszlava orosz hercegnő gyermekeként. Megvakítása után rokonaival együtt a domosi kolostorban élt 1125-ig. II. István örökösévé tette, összeházasította Ilona szerb hercegnővel, és rangjukhoz méltó életkörülményeket biztosított számukra Tolnában. A II. István király halálát követő trónviszály után, 1131. IV. 28-án koronázták királlyá Székesfehérváron. A magyar királyok

Az első kinematográf

gyagyományos déli irányú terjeszkedési politikáját folytatta, elfoglalta Dalmácia egy részét és Boszniát.

1894. február 13. (114 éve történt)

Auguste és Louis Lumière szabadalmaztatta a kinematográfot, amely forradalmasította a mozgóképekészítés megteremtésére irányuló kísérleteket. A Kinematográf névre keresztelt készülék (a görög kinéma = mozgás és grafein = írni szavak összevonásával alkotott kifejezés) először és utóljára háromféle művelet elvégzésére is képes volt: mozgófénykép-felvételeket készíteni, azokat kivetíteni, a negatívról pozitívtól másolni.

1883. (125 éve történt)

Meghalt Richard Wagner német klasszicista zeneszerző. (A bolygó hollandi, Lohengrin, Tannhäuser, Niebelung gyűrűje)

A pacsirta

Ismeritek-e a kis pacsirtát? Noná, nem ismeritek. A költők annyit áradoznak róla, hogy muszáj az embernek ismerni. Még az olyan becsületes városi ember is ismeri, aki különben azt hiszi, hogy a búzát kapálják, a szarka pedig négy lábú állat, mely a víz felszínén csúszik.

A pacsirta éneklő madár, ami alatt azt értjük, hogy örült csiripelést végez, amikor a magasba száll. Valamivel nagyobb a verébnél, de jóval kisebb a vérebnél, s tolla olyan szürkés, mint a veréb tolla, de szurokba mártva a pacsirta is fekete.

Ha tavasszal járkalunk a mezőn, pacsirtát mindig láthatunk, amennyiben pedig nem látnánk, vagy vakok vagyunk, vagy pechünk van. A pacsirta jókor ébred, s mire a munkások a mezőre érnek, s dühös morgás közt megkezdik napi munkájukat, a pacsirta már éktelen vígsággal csiripel, azaz zenél, sőt danál, vagy másképp csicsergi reggeli énekét. Néha olyan magasra repül, hogy csak akkorának látszik, mint egy darázs – ebben hasonlít a repülőgéphez.

A pacsirta nemcsak ingyen zenél a szántóvetőnek, azaz a zene után nem tányéroz nála, hanem azáltal is hasznot hajt neki, hogy a kártékony bogarakat pusztítja.

Ez a kis zenész nem lakik fényes palotában, hanem rejtek helyen levő fészekben, melyet a földre épít, melyre a parasztok néha tévedésből rálépnek, amikor is annyira megsajnálják a szegény madarat, hogy iszonyúan elkezdnek miatta káromkodni. Ha

tehát a pacsirta házat akar építeni, nem szorul az ácsra, sem a kőművesre, viszont az ács és a kőműves sem szorulnak a pacsirtára, amiben aztán kvittek is volnának.

A pacsirta néhány apró tojást tojik, úgyhogy azok, akik azt hitték eddig, hogy a pacsirta tojja a strucctojást, alaposan tévedtek; azokat a tojásait, amelyekre nem lépett rá a paraszt, kikölti, s ugyancsak azokat a fiókákat, amelyekre szórakozottságból szintén nem lépett rá a paraszt, szépen felneveli, s rémes csiripelésére megtanítja. A pacsirta csicsergéséről különben el lehet ismerni, hogy szép, de ha szép is, nem érdekes. Érdekes lenne ez a vékony, szapora csiripelés akkor, ha nem a pacsirta csiripelné, ami elvégre is egy madár, hanem például a bivaly vagy a sündiszó.

Télen nem láthatni a mezőn a pacsirtát, több okból: először, mert télen nincs mező; másodsor, mert télen bebújunk a szobába, s pacsirta helyett legfeljebb pókot látunk; harmadsor, mert a telet jókor megérzi, és más, melegebb országba vándorol, s itt hagy bennünket, szegény embereket, a legnagyobb télvízben.

Nagy Lajos: Képtelen természetrajz

Szívesen mennél úgy sétálni, hogy egyik kezében kutyád pórása, a másikban pedig egy aprócska sertés nyakára erősített másik pórás? Manapság ez sem lenne csoda, hiszen a mini röfik egyre nagyobb népszerűségnek örvendenek. Főleg azért váltak házi kedvencé, mert mindössze néhány nap alatt szobatiszták lesznek. Különbösen is szeretik a tisztaságot, tehát egyáltalán nem illik rájuk a „koszos disznó” állítás. Tanulékonyak, kitűnően alkalmazkodnak az otthonukhoz, a gazdihoz, a többi állathoz, például a cicához, kutyához. Enni imádnak, s ha falatokért könyörögnek, nagyon szőrös szívűnek kell lenni ahhoz, hogy kérésüket ne teljesítsük. Ezek az apró állatok nappal békésen röfögnek, különösen, ha nem éhesek, este pedig korán nyugovóra térnek.

Amíg alszanak, egy pissenést sem hallatnak, észre sem lehet venni a jelenlétüket. Habár jól érzik magukat a lakásban, szükségük van a szabadban való tartózkodásra is. Leginkább

azért, hogy turkálhassanak kicsit, amúgy „igazi” disznó módjára. Az udvarban vagy a kertben létesítsünk a mini röfinek egy kis pocsolyát, amiben meg is hempereghet.

Tizenegy millióért a világűrbe

Úrturistákat toboroz a Virgin Galactic Moszkvában, eddig heten jelentkeztek az utazásra. Az angol cég az amerikai Új-Mexikóban építi a menetrend szerinti űrjáratok indítására és fogadására szolgáló repteret, és 200 ezer dollárért (mintegy 11,2 millió dinárért) kínálja az oroszoknak az utakat. A cég állítása szerint a rendszeres űrutazások már 2009-ben kezdődnek.

A hét reménybeli orosz űrturista többségében tehetős moszkvai vállalkozó, akik előre inkognitóban szeretnének maradni. Valószínűleg nekik a 200 ezer dolláros ár nem jelent gondot, akadt moszkvai bank, amelyik hajlandó hitelezni, természetesen csak akkor, ha az űrturisták életbiztosítást kötnek. Az űrhajó két összekapcsolt részből áll: a nagyobbik sugárhajtású repülőként emeli a magasba a kisebbiket, mely valójában maga az űrhajó. Miután elérték a 15 000 méteres magasságot (ez a legnagyobb magasság, amelyen utasszállító gépek repülhetnek: valójában csak a Concorde és a TU-144-es használta), az űrhajó leválik és rakétahajtóműve négy machos, azaz 4900 km/óra sebességre gyorsítja, ami elegendő a világűr határának (melyet talányos okokból pont 99 974 méterben határoztak meg) elérésére. A gép maximális repülési magassága 110 000 méter, ezen a magasságon akár Föld körüli pályára is állhatna, de nem tesz ilyesmit, hanem szépen elindul hazafelé. 21 336 méteres magasságban szétterjeszti (addig összecukva tartott) szárnyait, és vitorlázórepülőként száll le Új-Mexikói repülőterére. Az egész űrkaland kb. kétésfél órát tart majd.

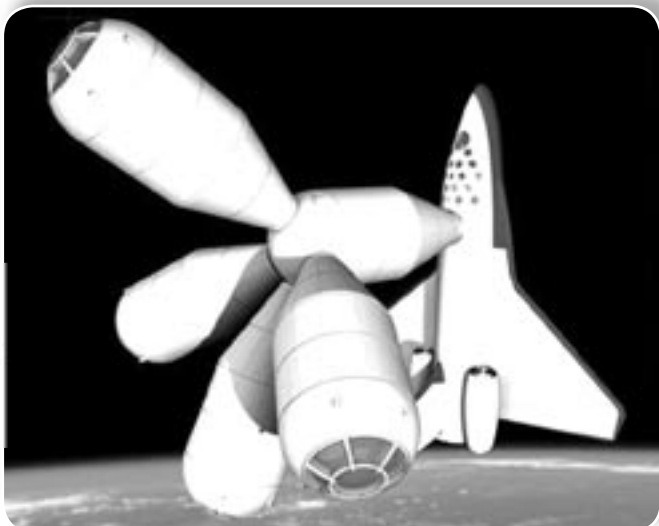
Emlékezzünk: nemrég Anetka, a magyar sztárvilág egyik ismert alakja egy orosz katonai géppel valami hasonló „űrugrásban” vett részt, ez azonban lényegesen alacsonyabb volt a Virgin Galactic 110 kilométeres röppályájánál. Az űrhajózási lexikon az űrugrást, azaz a szuborbitális repülést a következőképpen definiálja: „Olyan kozmikus kísérlet, amelynek során az űreszköz eljut ugyan a felső

légkörbe, de a műholdpálya létrehozásához szükséges első kozmikus sebességet – céltudatosan, vagy hiba következtében – a pálya egyetlen pontján sem éri el, ezért egy keringésen belül visszatér a Föld felszínére.” Anetka egy átalakított MIG-31D típusú sugárhajtású vadászpülővel legalább 35-40 km magasságig jutott (bár meg kell jegyezni, hogy a *Sportrepülés hírportál* értesülése szerint a MIG-31 típusú vadászpülők szolgálati csúcsmagassága 25 km). Ebben a magasságban ugyanis a sugárhajtóművek (levegő hiányában) nem képesek tovább működni. Ezt követően a repülőgép 45°-os szögben a lendület következtében tovább emelkedett és talán 50 km magasságig is eljuthatott (pontos adatot nem közöltek). Könnyű belátni, hogy ez a repülés valójában nem tekinthető még csak űrugrásnak sem, és a repülést megvalósító eszköz sem űreszköznek. Ha űreszközzel hajtotta volna végre Anetka az űrugrást, akkor legalább 85, ha pedig egyéb eszközzel, akkor 100 km-es magasságot kellett volna elérnie. Mivel azonban Anetka részt vett űrhajós kiképzésben – igaz, ezt a négy hónapos időtartamra való tekintettel inkább gyorstalpalónak nevezhetnénk, hiszen pl. a két magyar űrhajós: Farkas Bertalan és dr. Magyarai Béla 1978–1980 között vettek

részt űrhajóskiképzésben – kis túlzással ugyan, de titulálhatjuk űrhajósnak annak ellenére, hogy nem vett részt űrrepülésben. Annál is inkább, mert dr. Magyarai Béla sem jutott el a világűrbe, mégis Farkas Bertalan űrrepülése után őt is megtszítették a *Magyar Népköztársaság űrhajósa* kitüntetéssel, tehát a magyar állam űrhajósának tekinti.

Visszatérve azonban a témánkra: a Virgin Galactic reményei szerint a kereslet felfutása után, 2009-től évente 500 utast juttat el a súlytalanságba, sőt, a vállalat azt tervezi, hogy a közeljövőben szállodát létesít a világűrben, amit a SpaceShip valamelyik utódjával lehet elérni. A tervek szerint ugyanis 2012-ben nyit az első űrbéli hotel, a Galactic Suite. A barcelonai vállalkozás igazgatója szerint az űrhotel tervezésekor az volt a legnagyobb kihívás, hogy miként oldják meg a fürdőszobát a súlytalanságban. A hotelben 4 millió dollárba fog kerülni egy hároméjszakás kéjtúra, ez alatt a vendégek napi 15 naplementét fognak látni és speciális, tapadó ruhában, pókemberként közlekedhetnek majd. Az árban benne foglaltatik egy nyolchetes kiképzés és alkalmassági vizsgálat egy trópusi szigeten. Minden csak azon múlik tehát, hogy mennyire kapkodják majd el a jegyeket, mennyire lesz sikeres a vállalkozás.

RÜGYFAKADÁS

Képzelt riport a Hargitán

Mélyen beszívtam a Hargita friss levegőjét. Hosszú gyalogolás után végre célhoz értem. Megpillantottam a kis házikót a hegyek között. Körülötte kecskék és tyúkok szaladgáltak. Ugatás ütötte meg a fülem. Egy csapzott szőrű kutya szaladt elém.

– Bolha! Lábhoz! – hallatszott a kiáltás a viskó mögül. Egy pipaszárlábú, pattanásos képű fiú jelent meg.

– Szia! Fát akarsz venni? – kérdezte.

– Nem fáért jöttem, hanem veled szeretnék interjút készíteni.

– Interjút?! Az meg mi fán terem?

– Én kérdezek, te pedig válaszolsz. Először is, hogy hívnak?

– Ábel a nevem.

– Mit csinálsz itt kint egyedül a hegyekben?

– Erdőőr vagyok. Fát adok el – hangzott a felelet.

– De ilyen fiatalon, és már dolgozol?

– Hát ez részben az én hibám – vakarta meg kócos üstökét Ábel.

– Hogyhogy?

– Tudod, azzal hengegtem, hogy én nem félek egyedül az erdőben. Apám pedig a szavamon fogott, és kirakott ide a Hargitára.

– És valóban nem félsz itt egyedül?

– Néha... de akkor egy kicsit berúgok. És akkor olyan bátor vagyok, hogy magam is elcsodálkozom a nagy bátorságomon.

Mindketten jót neveltünk Ábel eszmefuttatásán.

– Azonkívül, hogy fát adsz el, mit csinálsz még egész nap?

– Megfejem a kecskét, néha olvasok, de legtöbbször csak sétálok, és felde-
rítem a terepet.

– Mi bosszant a legjobban?

– Az, hogy már többször átverték.

– Na és te ilyenkor mit csinálsz?

– Én is átverem őket! De ez maradjon köztünk.

Elnevettem magam.

– Ez csak természetese.

Elbúcsúztunk egymástól, és én megígértem Ábelnek, hogy amint tehetem, ismét meglátogatom.

**Martonosi Máté, 7. osztály
Gligorije Popov iskola, Kisorosz**

Legszebb élményem a téli szünidőben

Mindenki nagyon várta már a téli szünidőt. Reménykedtünk, hogy ezen a télen sok hó esik.

Sajnos nem volt fehér karácsonyunk. Nagy örömünkre Szilveszter napján óriási pelyhekben hullott a hó, és néhány napig nem olvadt el. Egyik délután megbeszéltük Tomiékkel, hogy mindannyian lemegyünk a töltsére. A töltséldal tele volt gyerekekkel, akik élvezték a havat. Mi is kerestünk egy alkalmas helyet, ahol szánkózhattunk. Tomival versenyeztünk, ki ér le hamarabb a lejtőn. A mi szánkónk mindig jobb oldalra húzott, de így sokkal tovább tartott egy lecsúszás. A végén már alig maradt erőnk felmászni a töltsére. Mikor ezt meguntuk, hógolyózásba fogtunk. A kistestvéremet úgy megdobáltuk, hogy csupa fehér pötty volt a kabátja. Miközben mi jól szórakoztunk, Tomi apukája is lecsúszott a szánkóval, egyenesen a bokrok közé. Mulatságos látvány volt. Anyu meg is jegyezte:

– Ahol megy a nagy maci a málnásba!

Ezen nagyot nevtünk. Lecsúsztunk még néhányszor a töltséldalon, de mivel kezdett sötétedni, elindultunk haza.

Nagyon jót játszottunk ezen a délutánon. Remélem, esni fog még a hó, és máskor is elmehetünk szánkózni!

**Füstös Rita, 5. osztály
Cseh Károly iskola, Ada**

Arckifejezések. Buják Csilla bácskertesesi tanuló rajza

Petőfivel találkoztam

Egy nap, ahogy sétáltam, Petőfi Sándorral találkoztam.

Az arca fakóbarna, a haja mint a korom. Ezt az anyjától örökölte. Ezzel ellen-
tétben a szemét az apjától, mert a kis Hruz Mária szeme álmodozó volt, Petőfíé pedig mintha állandóan lázban égett volna.

Találkozásunkkor meghívtam hozzánk, hogy elbeszélgessünk egy kicsit. Először arról mesélt, hogy fiatalabb korában vándorszínész akart lenni. De arról is beszámolt, hogy fejében folyamatosan versek, rímek, versszakok zúgtak. Alig várta, hogy papírra vethesse szebbnél szebb gondolatait vagy a forradalmi eszméit. Kész verseivel egy csésze tea mellett ismertetett meg. Szájtátva hallgattam a költőóriás előadásában a szabadságról és a szerelemről szóló szép gondolatokat. Nekem mindegyik nagyon de nagyon tetszett. Búcsúzóul megajándékozott a János vitéz című könyvével. Elolvastam, szívembe zártam, és örökké emlékezni fogok rá.

Ha meghallom Petőfi valamelyik költeményét, bepárasodik a szemüvegem, és mosollyal emlékszem vissza az együtt töltött csodálatos délutánra.

**Simon Nóra, 5. osztály
Moša Pijade iskola, Pacsér**

A legfényesebb csillag

Egyszer régen, úgy hat évvel ezelőtt egy híres geográfus előadásán vettem részt. A neve Magellán. Felkerestem, és megkérdeztem tőle, magával vinne-e egy Föld körüli útra.

Mivel apukám legjobb barátja volt, nagyon szívesen tett eleget a kérésemnek és még pénzt sem kért érte.

– Egy hét múlva indulunk – mondta. – Csak a legszükségesebb dolgokat hozd magaddal! – folytatta egy kicsit komolyabban.

Ahogy teltek a napok, egyre jobban izgultam. Hol aludni nem tudtam, hol meg enni nem bírtam. Az indulás előtti napon nagy izgatottsággal csomagoltam be a legszükségesebb dolgokat. Mivel hajnalban indultunk, korán le kellett feküdnöm. Egész éjszaka azon törtem a fejem, hogy miként fog eltelni az a 80 nap a Föld körül. Milyen marslakókkal meg óriásokkal, esetleg törpékkel fogunk találkozni. Másnap reggel Magellán már várt a NASA parancsnokával az úrállomáson. Rengeteg rakétát láttam. Mi egy kis rakétát kaptunk. Miután megvizsgáltuk, és mindent rendben találtak, fel is szálltunk. Féltem, mi fog történni. Sok kis és nagy bolygót láttunk. Utazgattunk körbe a Föld körül, és az utolsó este egy felettebb apró bolygót vettünk észre. Leszálltunk. Valami különleges erő húzott ide bennünket. Kíváncsian néztünk körül. Hirtelen egy hang hallatszott a közelből, de nem láttunk semmit. Aztán valaki megcibálta a nadrágom szarát. Lenéztem. Egy aranyhajú, kis ember állt a lábam előtt. Hosszú, sárga sálja alól nézett rám. Nagyon ismerősnek tűnt az emberke. Azon töprengtem, mit csinálhat ő itt, s honnan ilyen ismerős? Aztán eszembe jutott egyik házi olvasmányom.

– Nem! Ez nem lehet ő! – gondoltam magamban. – Ő nem lehet a kis herceg! Ő csak egy kitalált lény! Vagy mégsem!

Aztán bemutatkozott, s hosszasan beszélgettünk. Mesélt nekem a rózsájáról meg a vulkánjairól, a bolygók közötti utazásairól, ahol megismerte a királyt, a hiút, az iszákost, a lámpagyújtogatót... Hogy ki volt ő? Azt már ti is sejtethetitek. Hát persze hogy a kis herceg.

Mikor hazaértem senkinek sem beszéltem róla, mert tudtam, hogy úgysem hinnék el. De amikor megkérdezték tőlem, milyen volt a Föld körüli utazás, én csak a legfényesebb csillagra néztem, és mosolyogtam.

– Gyönyörű!

**Berta Ágota, 5. osztály
Miloje Čipčić iskola, Törökbecse**

A tatám testvére, dr. Simonyi Mária

A tatám testvére nemrég halt meg: 2007. június 16-án. Őt mindenki szerette. Történelemtanárnő volt. Én nem voltam ott a temetésén, mert anya azt mondta, hogy én még kicsi vagyok.

A haja őszült, közepes termetű volt. A súlya átlagos, a szeme gyönyörű volt, mintha szikrázott volna az örömtől. Sokat játszott velem. Amikor csak lehetett, együtt voltunk. Ő Óbecsén élt. Alkalmanként elment az egész család hozzá. Karácsonykor adott nekem meg a tesóimnak csokit, cukrot, narancsot, mandarint meg sok más. Kedves volt a diákjaival, ahogy velünk is sokat törődött. Senki nem hagyott magára.

Amikor ünnepek voltak, rengeteg üdvözlőlapot láttam a vitrinjében. Mikor rá gondolok, mindig örömmel telik meg a szívem.

**Bata Teodóra, 4. osztály
November 11. iskola, Zenta**

A pénz nem boldogít

Egy délután, amikor nem volt tanítás, gondoltam egyet, elvettem egy kicsit a zsebpénzemből, és elmentem a városba.

Először bementem egy üzletbe, és nézelődtem. Sok szép ruha és minden más volt ott, és akkor elgondolkoztam, milyen jó lehet a gazdagoknak. Nekik mindenük megvan, amit megkívánnak. Bemennek az üzletbe, és megveszik, de mi csak akkor vehetünk valamit, ha nagy szükség van rá.

Utána elmentem a szökőkút mellé. Leültem, aztán megpillantottam a velem szemben levő fagyizót. Odamentem és vettem két gombóc fagyit, pedig de szerettem volna egy egész nagy adagot rendelni. A gazdagok ezt megengedhetik maguknak.

Aztán benéztem a Maxiba, és mindent megvizsgáltam. Ez tényleg gazdagoknak való hely! Szóval gyorsan ki is mentem, mivel tudtam, hogy úgysem vehetek itt semmit.

Élsétáltam egy könyvesbolt előtt, és bementem, megvettem egy-két könyvet, de megvenni nem bírtam, ehelyett inkább elmentem a könyvtárba. Ha megvenni nem bírom, legalább kikölcsönzőm.

A játszótérnél pattogatott kukoricát vettem. Megettem, és továbbmentem. Sajnos, még mindig éhes voltam, ezért elmentem a színházhoz. Megnéztem, hogy milyen előadások lesznek, utána pedig a színház melletti hamburgeresnél kötöttem ki. Vettem egy hamburgert, és elgondolkoztam, milyen jó lenne most egy étteremben ülni minden finomságot enni... Csakhogy nekem arra nincs pénzem.

Amikor már meguntam a városi sétát, nézelődést, gondoltam egyet, és elindultam a barátnőmhöz. Busszal kellett mennem, mivel nem vagyok olyan, mint a gazdagok, hogy engem mindenhol autón vigyenek, vagy taxival közlekedjek...

A pénz nem boldogít, de jó ha van. Egész idő alatt ezen gondolkodtam.

S dúdolgattam magamban: Ha én gazdag lennék...

Jenei Izabella, 8. osztály
Duro Salaj iskola, Szabadka

A naptár meséje

Egyik nap, amikor a padláson takarítottam, felemeltem egy nagy dobozt, s alatta egy poros kartonpapírt találtam.

Amikor a papírt a kezembe vettem, felsóhajtott:

– Hú! Végre lekerült rólam ez a nagy teher!

– Te mióta porosodsz itt? – kérdeztem megszeppenve az öreg papírdarabtól.

Régen kerültem ide. Valamikor gyönyörű naptár voltam. Minden egyes lapomra egy gyönyörű tájkép volt festve. Hosszú ideig a sarki boltban laktam. Aztán egy család élém állt, levett a polcra. Hazavittek, s a konyhájuk és a nappalijuk közötti folyosó falára akasztották. Mindenki megcsodált. Bűszkeség járta át a lelkemet. Nem tudtam elképzelni, hogy van a világon még egy olyan szép naptár, mint én.

Az idő azonban rohant. Minden hónapban megfosztottak egy lapomtól, vesztettem a szépségemet, s egyre szomorúbb lettem. Mikor eljött a december vége, letépték az utolsó lapomat is. Sírni kezdtem. A család azonban levett a falról, s helyemre egy nagyon szép naptártársamat akasztották. Neki megvolt minden lapja. Őt is tájképek díszítették. Fájt, hogy én már nem vagyok jó senkinek sem. S aztán a családfő felhozott a padlásra, s ide kerültem, ahol rám találtál.

A fejemhez kaptam:

– Most már emlékszem mindenre! – kiáltottam. – A mi folyosónkat díszítetted. De tudnod kell, apu nem azért hozott a padlásra, mert nem kellett már. Új év vette kezdetét, melynek napjai rajtad nem voltak feltüntetve. De tudod mit? Újra széppé teszek!

Levittem a nappaliba a naptáromat, s gyönyörű virágokat vágtam ki belőle. A virágokat az ajtómrá ragasztottam. Mindenki megcsodálta őket.

A naptár rájött, hogy minden régeből lehet valami szebbet, újat készíteni.

Péter Lea, 5. osztály
Petőfi Sándor iskola, Óbecse

Én is harcoltam a grundon

Nagy a sürgés-forgás itt a grundon, hisz ma kerül sor a csatára, ami eldönti ki lesz ez a nagy tér.

A grund a mi játszótérünk, amelynek egyik oldalát palánk határolja, a többi oldalról pedig nagy házfalak vannak. „Május 18-án harc” – ezt írta le Geréb a kis, fekete noteszába. Mindenki elfoglalta a helyét. Még én is, a közlegény. Weisz és Leszik már távolról kiabáltak:

– Jön az ellenség! Gyorsan...

– Gyerünk, Nemecsek, szólj a többieknek! Itt a harc ideje! Sies! – parancsolt rám Boka.

Futottam, ahogy csak a lábam bírta. Mikor a többiekhez értem, nagy levegőt vettem. Köhögve és betegesen így szóltam:

– Mindjárt itt az ellenség!

– Merről támadnak? – érdeklődött Barabás.

– A Mária utca felől. Harcoljatok szívvel-lélekkel! Győznünk kell! – mondtam mint valami hadvezér. Az is voltam, hisz Boka segítje lettem. Ekkor már a vörösingések betörték a grundra.

– Roham! – ordította Boka torkaszakadtából.

Barabás homokbombával dobálta a két Pásztort, amitől azok prüszkölni kezdtek, majd a földre huppantak, és kiestek. Szebenics nagyon erős volt.

– Boka, segíts! – kiáltotta Leszik.

– Jövök! – válaszolta a vezér.

Ketten el tudtak banni Szebeniccsel. Mikor már csak Áts Feri maradt harcban, a többiek kiestek, Boka utána szaladt, de utolérni már nem tudta. Ekkor bevettem magam. Egy farakásról ráugrottam a vörösingések vezérére, és letepertem. Most már tudtam, hogy nyertünk. Mindenki éljenezett.

– Szép volt, Nemecsek! Jó voltál! Győztünk.

Ekkor melegség öntötte e a szívem.

Bábi Emese, 6. osztály
Csáki Lajos iskola, Topolya

Csodaszarvast láttam

Bizonyára mindenki ismeri a csodaszarvasról szóló mondát. Sok változat van, de egyikből sem tudjuk meg pontosan, hogy néz ki a szarvas, s milyen tulajdonsággal bír. Én megpróbálok elmondani.

Egyszer egy kora tavaszi napon egyik barátommal, Hunorral vadászni indultunk. Vitte a puskáját is, hátha vadat találunk. Kiértünk egy tisztásra, ahol nagy örömem leltam a bimbózó virágok és a rügyező fák nézegetésében. Szóvá is tettem, de Hunor mintha meg se hallotta volna, mert őt csak a vadállatok érdekelték. A kis tisztást rigófütty hangja járta át. Körülnéztem, és egy közeli vackorfán három rigót láttam. Folyamatosan daloltak, de egy pillanatban elhallgattak, ugyanis megpillantottak egy szarvast. Jó pár agancsos állatot láttam már, de ez különbözött a többitől. Sokkal nagyobb volt, mint az eddig látottak. Agancsa lángolt, ő mégis nyugodtan lépkedett. Vörös lángok nyalagatták a fehér szarvát. Sötétbarna szőre s fekete szeme tökéletes összhangban volt. A legcsodálatosabb az volt, hogy ahogy áthaladt a tisztáson, patái nyomán a bimbózó virágok kinyíltak, s szébbnél szebb virág lett belőlük. A kék, lila és fehér ibolyák illatukkal elárasztották a tisztást. Amikor eme csodás teremtmény elhaladt a rigók lakta vackorfa előtt, a madarak mintha tisztelegtek volna. A szarvas ránk nézett. Hunor előkapta a puskáját, s löni akart, de én kivettem a kezéből a puskát, mire ő sértődötten elszaladt. A szarvas odalépett hozzám, pislantott egyet és eltűnt, én pedig szépen hazabandukoltam.

Most már értem, miért hívják csodaszarvasnak, mert láttam a csodaszarvast, s bízom benne, hogy ti is találkoztok majd vele.

Cindél Blanka, 5. osztály
Vuk Karadžić iskola, Bajmok

Akvárium. Vračarić Dóra szabadkai tanuló rajza

RÜGYFAKADÁS

Néha rosszcsont vagyok

A kedvenc hősömről szóló könyvet Tavaszi Ottó írta. Címe Néha rosszcsont vagyok. Felciciától, az ángyikámtól kaptam. Mióta megkaptam, többször is elolvastam. A könyv nagyon tetszik. Azét választottam, mert a főszereplő egy csintalan lánygyerek. Bár jószívű, sosem sikerül jónak látszania.

Segíteni szeretett volna az édesanyjának, az apukájának, testvéreinek, Marcinak, nagyapjának és nagyjának, de nem sikerült. Anyukájának a levélírásban szeretett volna segíteni, de a bélyeg a nyelvén maradt. Apukájának is segíteni szeretett volna, de hintázott egyet a kertkapun s az leszakadt. Ezért apjának újra kellett csinálnia.

„Hagyj dolgozni – mondta Apu –, menj játszani!”

„Elindulok, hogy megkeressem a testvéreimet, Marcit.”

Elment, hogy segítsen Marcinak játékreplőt ragasztani:

„Még segítettem is neki összeszedni az apró alkatrészeket, csak valahogy szanaszét repültek, mikor nagyot tüszenttem” – mondta a főszereplő testvéreinek, Marcinak, aki nagyon mérges lett rá.

Nagyapjának szeretett volna segíteni palántát ültetni, de ráolta a nagypapa lábára a talicskát, és kiborult a palánta. A papája mérges volt. Ekkor inkább megnézte a nagyját. Ő éppen ruhát varrt neki. Sáros kezével megfogta a ruhát, és az is sáros lett. A nagyjája pedig mérges. Elment a nagyi, és kimosta a ruhát.

A gyerek nagyon szomorú volt, hogy nem tudott senkinek segíteni. Ő is inkább elment a szobájába, és játszott a macival. A lánynak mindig rendetlenség volt a szobájában.

Mikor rendetlenség van a szobámban, a könyvre gondolok, és elrakodom.

Régen találkoztam vele. Ő igazából nem is hős. Ez a könyv a kedvenceim közé tartozik. Igaz, hogy négytől nyolcéves korú gyerekeknek ajánlják, de nagyon tetszik.

**Kovács Renáta, 6. osztály
Petőfi Sándor iskola, Doroszló**

Kedvenc könyvem

Éppen az unalomba akartam beleszakadni, amikor anyukám egy javaslattal állt elő:

Olvass valamit, kisfiam!

Hogy olvassak? – gondoltam. – Nem valami jó ötlet. Nem vagyok könyvmoly, pedig tudom, hogy az olvasás fontos dolog. Gyarapítjuk vele a tudásunkat, szókincsünket. Sokkal értelmesebb dolog egy jó könyvet bújni, mint a televíziót bámulni vagy a számítógépet búvólni. Ahogy ezt végiggondoltam, lelkiismeret-furdalásom támadt, megkérdeztem anyut:

– És mi t olvassak?

Ő Fekete István Tüskevár című könyvét ajánlotta. Azt mondta:

– Ez az a könyv, amit minden gyereknek el kell olvasnia. Ott van a könyvespolcon!

Ha anyu jónak látja, hát nekiveselkedek, gondoltam. Ennek az lett a vége, hogy jó ideig le sem tudtam tenni a könyvet. Gyula, azaz Tutajos nyári vakációját végigkísérve már szinte éreztem, érzem az öreg Matula pipadohányának illatát. Tutajos jó képzelőerővel rendelkezett. Városi fiú lévén eleinte nehezebben vette az akadályokat, de később beilleszkedett a berek mindennapi életébe. Itt megismerte és megszerette a természet szépségét, és az itteni emberek minden jóságát. Rengeteget tanult a szünidő alatt. Felnőtté és jobbá vált általa szülei nagy öröme. Az író is ismerhette ezt a tájat, mert nagyon szépen írt róla.

„Egyre jobban hasonlított ahhoz a csendes mormoláshoz, amit esténként hallottak a kunyhóban, amikor az est határán a messze zsongást odahozta a szél a sík vizekről, ahol álomra készülődött százezer madár.”

Örültem, hogy anyukám rábeszélte erre a könyvre. Nagy élmény volt megismerni a berek világát. Ezért én is azt vallom:

„Minden olvasmányunk magot hint el bennünk, amely kicsírázik.”

**Laták Ádám, 6. osztály
Cseh Károly iskola, Ada**

Tréfás mese

Egyszer elmentem a barátomhoz, és amikor a barátom meglátott, elment szólni az anyukájának, hogy megjött apa.

Ültem a szobájában, és néztem az akváriumot, amelyben fehér madarak úszkáltak. Nem bírtam nyugodni a sok tarka kutyától, amelyek röpdöstek a szobában. A barátom megkínált jóízű száraz szörppel és tojáshejas kiflivel.

Az ágyon ott ült az ugató macska a hosszú szamárfüleivel. Levettük patkónkat, és mi is a macska mellé ültünk. Olvastuk a mai, 1768-ban nyomtatott újságot. Olvasás közben a macska elkezdett kukorékolni, a barátom pedig megkérdezte, mi az, ami ugat. Én erre azt mondtam: „Kecske!” Utána megszomjaztam, a barátom anyukája sült csirkét adott inni.

Most már eleget tréfáltam, felülök, kedves barátom, a hétfejú sárkány hátára, és elmegeyek haza.

**Odri Norbert, 5. osztály
Szent Száva iskola, Nagyikinda**

Kedves Pajtások!

A héten a Rügyfakadás postaládájába is megérkezett az **őbcesei Petőfi Sándor iskola diáklapja, a Figyelő**. Kissé késett ugyan, de ez nem csökkentette örömünket, hisz egyszerre kaptuk meg az októberi és decemberi számot, így bőven válogathattam a jó írók közül (ez a névsorból is kitűnik). S ami még ennél is fontosabb, a Figyelő **megjelenésének 45. évfordulóján** köszönhetjük a lap mostani szerkesztőségét és azokat is, akik a 45 év alatt igyekeztek velünk, tehetségükkel éltették az iskolaijságot. Gratulálunk!

Nemrég meleg hangú emlékezést küldött a lap **alapító tagjáról, Simonyi Máriáról a zentai Bata Teodóra**. Ehhez kívánczolt **Péter Lea, A naptár meséje című fogalmazása a Figyelő ünnepi számából**. Mindketten a szép emlékek őrzői és értékművelői egyben. E két írással **kívánunk a Figyelőnek még sok-sok sikert**.

S hogy lássátok, nemcsak a Figyelőben találtam jó írásokat, most az e heti munkatársak névsora következik!

Ada: Adankó Edina (2 írás), Bajjusz András, Balog Virág Ákos, Bencze Vujić Lehel, Doszkocs Tamás, Flajsman Erik, Füstös Rita, Hodik Viktória, Karácsonyi Ágnes, Kazinczy Trisztán, Könyves Lilla, Kubina Kitti, Laták Adrienn, Onyeci Nikolett, Prokop Adrien (3 írás), Szabó Tamás, Töbiás Vivien, Urbán Elizabeth, Virág Attila, Wolf Janka és Zaj Beáta;

Csantavér: Forgó Ildik, Januskó Szabina, Kovács Blanka, Pató Andor, Toldi Enikő, Toldi Tímea, Veréb Helga és Vigh Szilveszter;

Nagyikinda, Szent Száva iskola: Odri Norbert;

Őbce, Petőfi Sándor iskola: Acsai Alexander, Baglyas Piroksa, Bóviz Bettina, Dudás Melinda, Farkas Tamás, Gálfi Tamás, Horvát Szilvia, Kiss Tamás, Kovács Noémi, László Tímea, Német Izabella, Péter Diana (2 írás), Péter Lea, Ric Dávid, Szerda Klára (2 írás) és Zombori Ferenc;

Topolya, Csáki Lajos iskola: Bábi Emese, Bedleg Kristóf, Brindza Ágnes, Halász Hunor, Kirsner Nikolett, Kovács Adrienn, Majlájt Edit, Nagy Krisztián és Vituska Zsófia.

Üdvözléssel:

Tomán Mária

Bolondos szilveszter

Hét óraker a szomszédba indultam,
vártam már, kicsit izgultam.
Hívtunk is két vendéget,
nem mást, mint Flórit és Dénest.

Ementek sós sütit venni,
meg sem bírtuk enni.
Hogy oldjuk a feszültséget,
ettünk egy kis édességet.

Társasjátékoztunk egyet,
és hallgattunk mellé rapet.
Szólt a zene,
felejthetetlen este.

Mentünk később sétálni,
egy szánon bénázni.
Durrögött a petárda,
minden be volt zárva.

A hótól a hajunk megfagyott,
éjfélkor a pezsgő elfogyott.
hajnalig tartott a buli,
nem akartak ott aludni.

Könyörögtünk a szülőknek, hiába,
indulás mindenki saját ágyába!
Szomorúak voltunk.
Pótszilvesztert tartottunk.

**Veréb Helga, 8. osztály
Hunyadi János iskola, Csantavér**

MENŐ FEJEK

Cowabunga!

**Visszatértek a teknőcök –
A nindzsák – Leonardo, Donatello,
Michaelangelo és Raffaello – gatyába
rázzák Maximillian Winterst,
aki sötét ármányt sző New York
városában...**

Hurrá, újra itt vannak a nindzsa teknőcök!

Az egész úgy indult, hogy az unatkozó alkotók ebéd-szünetben gondoltak egy merészet: parodizálják a harcos mozifilmeket. A dologból aztán bombaüzlet lett, sorozat (nemcsak gyerekeknek!). Nos, a pizzafutárok rémséges teknőcei újra és újra előmászta a csatornákból, hogy rendet teremtsenek New Yorkban, ahol a gonosz erők mindig azon munkálkodnak, hogy átvegyék a hatalmat. Ezek a teknőcök harcművészek, akikkel nincs lacafacal! Teknőceink olyan ügyesen forgatják a kardot, hogy abba David Carradine is belepirul, mert hát a haverjaink – el ne feledjük! – fekete öves bajnokok. Ezt a tudományt, akár hiszitek, akár nem, de egy patkánytól tanulták. Neki köszönhetően néha-néha megmentik a világot.

Leírtuk már, hogy az egész bulit egy bizonyos Kevin Eastman viccnek szánta. Egészen pontosan a nyolcvanas években futott, a bizony kissé bugyuta rajzregények paródiájaként. Az úr Peter Laird nevű barátjával ki is adták ügyes rajzaikat színes füzetecskében. Siker, váratlan siker! Nem csoda hát, hogy a ravasz filmesek azonnal felkeresték az urakat, megvásárolták a jogokat. Az alkotás a befektetett dollárok tízszeresét hozta vissza, lett aztán folytatás is, s még a harmadik epizód is kétször annyi pénzt fialt, mint amennyibe belekerült. A Bruce Lee-mutánsok 2007-es feltámasztása is sikeres, a mese rajongói most először láthatnak vérporfi CGI-trükkökkel alaposan teletűzdelt egész és TMNT-kalandot.

Szóval a négy reszansz harcos újra akcióba lendült!

Nem tréfálunk, amikor megállapítjuk, hogy 2007-ben három megafilmtől állt el a lélegzetünk: a Die Hard 4. – Legdrágább az életem című akciómozitól, a Transformertől és a Tini nindzsa teknőcöktől. Pergő verekedések, csaták, ugrások, rugdalóznak és ordítóznak. Suhanások és kameramozgások teszik élvezhetővé az alkotást. Itt aztán szabad volt a terep, az aréna! Kevin Munroe rendező élt a lehetőséggel, mindent bevetett a siker (és a bevétel) érdekében. Még arra is futotta a rendező tehetségéből, fantáziájából, hogy a teknőcök komplett személyiségét is bemutassa, hangsúlyozza a bős viszályt Leonardo és Raffaello között. Arról sem feledkezett meg a kiváló rendező, hogy ez a film elsősorban a tiniknek szól, tehát nem hiányzik a meséből a humor sem.

Mi történik ebben az epizódban?

Maximillian Winters, a dúsgazdag milliomos, aki világalomra tör, sötét ármányt sző New York városában. Nincs egyedül. Maga mellé vesz négy félelmetes erejű kőharcost és tizenhárom szörnyet.

Nem semmi, ugye? Ezeknek a segítségével Winters egy átjárót akar megnyitni a Földre. De a város számít a nindzsa teknőcök áldozatkész segítségére. A teknőcök fel is kötik a lengét, de rendet is teremtenek a soraikban, ebben Szecska mester segít nekik. Feltűnnek a régi barátok is, April O'Neill és Casey Jones.

Nos, biztosra vehetjük, hogy lesz újabb folytatás. De vigyázat! Ebben az epizódban a teknőcök már-már visszavonultak a harcok mezejéről. Ugyanis Raffaello egyedül tett igazságot az utcán, Michaelangelo és Donatello alja munkát vállaltak, Leonardo távol otthonától edzett. Mégis összeálltak – s tegyék ezt meg még nagyon gyakran, mert szeretjük ökelméket!...

B. Z.

Joel Madden apa lett: a rocker kedvese január 11-én hozta világra első gyermeküket. Nicole Richie-t pénteken szállították be a Los Angeles-i Cedars-Sinai Medical Center klinikájára, ahol komplikációmentesen született meg a pár kislánya. A gyermeknek a Harlow Winter Kate Madden nevet adták. A szülők egy hivatalos sajtóközleményben üzentek a rajongóknak: „A bébi gyönyörű és egészséges, mi pedig hihetetlenül boldogok vagyunk.”

Daniel Radcliffe, a Harry Potter sztárja 4,3 millió dollárért vásárolt magának luxusapartmant New Yorkban. Dan a 40 Mercer nevű épület ötödik emeletén található, kétszobás és két fürdőszobás lakását vette meg, amelyből bármikor átsétálhat a lakók közös úszómedencéjéhez és szaunájához is. Meg nem erősített hírek szerint egyelőre nem költözik, inkább kiadja a fantasztikus panorámával rendelkező lakosztályt.

Ákos

Ilyenek voltunk

*Előtted nem titok,
Hogy nem voltunk angyalok,
És úgy mintha nem fájna semmi kín,
Táncoltunk az öröm romjain.
És néha éber reggeleken
Tudtuk, hogy vár ránk a szerelem.*

Refr.:

*Ilyenek voltunk, vadak és jók,
Bűnösök közt is ártatlanok.
Ilyenek voltunk, és marad egy jel,
Melyet itt hagyunk, ha indulni kell.*

*Nem féltünk semmitől,
Bár száz tervünk összedőlt.
Mi mégis észrevétlenül
Tűrtük, hogy arcunkra ránc kerül,
De néha éber alkonyokon
Tudtuk, hogy vár ránk a nyugalom.*

Refr.:

*Ilyenek voltunk, vadak és jók,
Bűnösök közt is ártatlanok.
Ilyenek voltunk, és marad egy jel,
Melyet itt hagyunk, ha indulni kell.*

*Ilyenek voltunk, vadak és jók,
Bűnösök közt is ártatlanok.
Ilyenek voltunk, és marad egy jel,
Melyet itt hagyunk, ha indulni kell.*

*Ilyenek voltunk, emlékezz ránk,
Ilyenek voltunk, emlékezz, emlékezz ránk!*

*Ilyenek voltunk, vadak és jók,
Bűnösök közt is ártatlanok.
Ilyenek voltunk, és marad egy jel,
Melyet itt hagyunk, ha indulni kell.*

Top 10

1. ÁKOS: Minden most kezdődik el
2. JOSH ÉS JUTTA: Zakatol a szívem
3. EGYESÜLT HANGOK: Magyarország
4. SHANE 54 & DJ JUNIOR feat. MICHELLE WILD
5. SARAH McLEOD: He Doesn't Love You
6. RIHANNA: Don't Stop The Music
7. IDA CORR: Let Me Think About It
8. CHANEL: Dance
9. CHRIS KAESER feat. LINDA NEWMAN: Celebrate
10. KYLIE MINOGUE: 2 Hearts

Kylie

Rihanna

Látvány és hangzás kavalkádja

Avagy mi is az a Cirque du Soleil?

A Cirque du Soleil (francia, szó szerinti jelentése a Nap cirkusza) egy montreali székhelyű cirkusz, melyet az tesz egyedülállóvá, hogy nem állatidomárok, hanem mozgásművészek és akrobaták munkájára támaszkodik.

Az 1984-ben Guy Laliberté és Daniel Gauthier által alapított, több mint 3000 alkalmazottat foglalkoztató társulat eddig hatszor tartott sártoros világszertei turnét, valamint öt állandó, különféle témájú, színházi előadást nyújtott egyidejűleg. A turnék során a következő előadásokat láthatta eddig a közönség: Saltimbanco, Alegria, Quidam, Dralion, Varekai, Correo.

A két legújabb állandó előadás: az egyik a Las Vegasban 2006-ban bemutatott, The Boys, amely Beatles-témákat dolgoz fel, a másikat 2008-ban Japánban fogják bemutatni a Tokyo Disneyland Resortban.

A Cirque du Soleil (ugyanezen név alatt publikált) zenéi semmiben sem hasonlítanak a hagyományos cirkuszban megszokott dallamvilághoz. A világzene, a tangó, az experimentális zene, a new age, a new wave vagy a pop-rock között mozogva, a René Dupéré és Benoit Jutras komponálta zenék legalább annyira elbűvölők, andalítóak, mint dinamikusak.

A Delirium című előadásuk az egyensúly keresése egy világban, amely egyre

kevésbé van szinkronban a valósággal. Technikai nagyságrendjével, az emberi látásmóddal és kreatív erőivel átlépi a megszokott arénabeli előadás határait. A Delirium mozgássá változtatja a zenét.

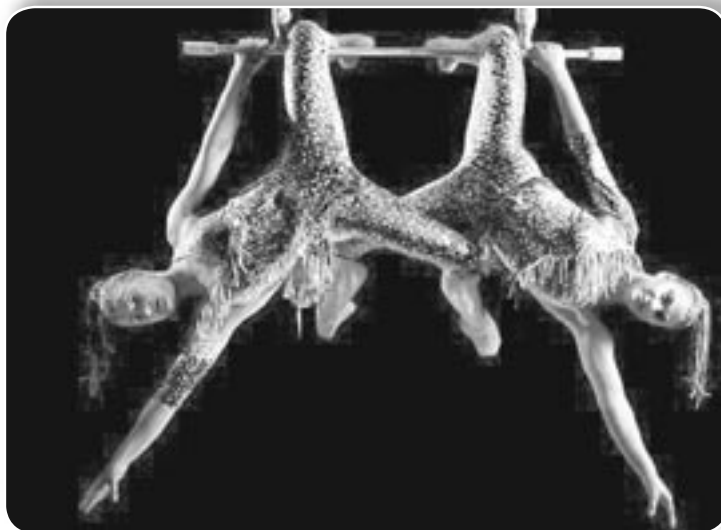
A Michel Lemieux és Victor Pilon alkotópáros ötletei és rendezése nyomán létrejött Delirium sokarcú esemény, példa nélküli összhang, a modern zenei egyveleg és a lélegzetelállító akrobatika, a multimédia és a lenyűgözően gigantikus látványelemek egyesítése. Feldobva az energikus Cirque du Soleil ritmussal, a Delirium show a látvány és a hangzás kavalkádjába repíti a közönséget.

A Cirque du Soleil legemlékezetesebb zenei pillanatai által ihletve, Francis Collard producer/rendező René Dupéré, Benoit Jutras és Violaine Corradi zene-

szerezők műveiből merít, és új életet lehel ezekben a kiváló klasszikus darabokba. A hangszereket Robbie Dillon dalszövege kíséri, amely új, költői dimenziót ad a zenének. Az eredmény egy sajátos egyveleg ütőhangszer-vezérelt popzenéből, dallamos balladákából és világzene által inspirált ritmusokból.

A Delirium élő multimédiás élmény, 36 művészből álló nemzetközi stáb közreműködésével: 6 zenész, 12 táncos, 6 énekes, 9 akrobata és 3 színész veszi birtokba a színpadot egy időben. Most először a Cirque du Soleil előadásának a dallamok, a zenészek és az énekesek a hajtőereje.

2008. február 29-én 20.00 órakor lép fel a Papp László Budapest Sportarénában, bizonyára lesznek szervezett utazások, érdemes érdeklődni!

Gobby Fehér Gyula

Mikor megérkeztem Újvidékre

Mikor megérkeztem Újvidékre, első utam hozzá vezetett. Nyugodtan ült a telepi háza előtt, akácok virágoztak a feje fölött. Megvárta, hogy arcon csókoljam, aztán beinvitált a féltetejű házba.

Még meleg a krumplileves. Mondta. Gyere, vacsorázz velem.

Az volt az első vacsorám új lakhelyemen.

Mikor megérkeztem Újvidékre, a fiam már megszületett. Álltam a Betánia simára tapasztott épülete előtt, mellettem még négy-öt újszülött apuka ácsorgott. Néztünk a belülről lemeszelt ablakokra. Nem volt mit tennünk, és ez elég idegesítő volt. Az ablakok fehérsége vakított. Három helyen is lógott ki madzag az emeleten. Nem kellett senkit kérdezni, tudtam, ott utaznak föl az ajándékok a kismamáknak.

A nővér már elmagyarázta, hogy a fiamnak van lába is meg keze is. Mindkét lábán és mindkét kezén öt-öt ujj van.

Igyekeztem elhinni, de olyan idegen volt nekem az épület, ahova senkit se engedtek be a rokonok közül. Csak ácsorogtam, vártam, hogy végre közöljék, melyik ablak mögött fekszik a feleségem. Reméltem, madzag is lóg le a keretről.

Mikor megérkeztem Újvidékre, már sötétedett. Az utcákon egymás után gyulladtak ki a lámpák, olyan érzésem volt, mintha miattam világosítanak ki a várost. Az emeletes házakon nem minden ablakból szűrődött ki fény. Egyesek sétálni mentek, mások szerettek üldögni a sötétben, lehet, némelyek késő délután is aludtak. Úgy tárult elém a város, mint egy színpad, ahol egyszerre sok dráma játszódik.

Még nem tudtam, melyikbe kapcsolódok bele, de izgatott a lehetőség, hogy még választhatok.

Kerestem a szerepemet, de tudtam, hogy settenkedő szerepek vadásznak ránk az utca sötét zugáiban.

Mikor megérkeztem Újvidékre, első utam a szabóhoz vezetett. Megígérte, hogy időre elkészül az esküvői ruhám, fel akartam próbálni, nehogy későn vegyem észre, ha nem passzol valahol. Az öreg Gácsér kissé kapatos volt, két barátjával kártyázott.

Fiatalúr, mondta, és a hátamat öklözte közben, fiatalúr, meg lesz elégedve.

Arra gondoltam, hogy előre elkártyázta a fizetséget, úgy haragudtam rá, mintha becsapott volna, de a ruha jól állt. A két vén kártyás egy fonottasból öntögette a bort, amíg engem a mester a tükör előtt parádéztatott, időnként hangosan biztattak, rántsam fel a kezem, hajoljak előre, próbáljam letépni a galléromat.

Az egyik többször is sok boldogságot kívánt. Minden alkalommal fenéig ürtette a poharát. A mester hátrapislogott, arca megrándult, de kibírta szó nélkül. Aztán használt pakkpapírba csomagolta a ruhát, s miközben átadta, a fülembe súgta, hogy nem muszáj ma kifizetni. Ráérünk vele, fiatalúr. Mondta. Ráérünk vele.

Volt nálam pénz, majdnem tiltakoztam, de aztán megláttam a szemét.

Kedves Olvasó Tanulók!

A novella (rövid, elbeszélő műfaj) keletkezéstörténetét egy reneszánsz korabeli író, Giovanni Boccaccio (1313–1375) nevéhez kötik. Főművében, a **Decameron**ban hozta létre ezt a formát. A pestis elől vidékre menekülő társaság tagjai úgy igyekeznek kitölteni a várakozás rettegéssel teli idejét, hogy történeteket mesélnek egymásnak. Pontosan százat. **Gobby Fehér Gyula** (1943) vajdasági magyar író négy kötetben, Újvidéki decameron alcímmel jelentette meg az elmúlt évtizedben keletkezett rövidtörténeteit. Az első kötet 1996-ban, **Tekergők** címen jelent meg a Forum Könyvkiadó gondozásában, amit még három követett: **A sötét árnyéka** (1999), **A tűz közepéből** (2001), **Meglepnek más arcok** (2004). Térségünket az utolsó tíz évben több, súlyos társadalmi válság rázta meg, amikor egyetlen védekezési lehetőségünk – mint a 14. századi Itáliában – a kivonulás és a belterjes beszédmód volt.

Itt közölt szövegünk a negyedik kötetből származik, több kisebb történetből tevődik össze, amelyekben egy-egy határhelyzetet megélő ember szólal meg. Közös a történetükben az Újvidékre érkezés mozzanata/pillanata.

Jó olvasást, kellemes szórakozást! S ha van hasonló érkezés-, illetve határtörténetetek, írjátok meg a Gyöngyhalásznak!

Bence Erika

Akkor tudtam, hogy a partnerek minden pénzét elnyerték.

Mikor megérkeztem Újvidékre, taxival mentem el a katonai kórházba. Doktor Máriás már várt.

Megérkeztek az eredmények? Kérdeztem. Láttam az arcán, hogy baj van. Mosolyogni próbált, de inkább grimaszra sikeredett.

Hány hónapom van hátra, doktor úr? Kérdeztem, de erre a kérdésre nem válaszolt. Hosszan nézegette az elővett leleteket, mintha most látná őket először. Sápadt arca nem miattam volt sápadt, a napfény hiánya, a sok munka, a fáradtság látszott rajta.

Az ember legyen optimista. Mondta. Sohasem szabad elveszíteni a reményt.

Bólogattam.

Küzdj. Mondtam.

Fölnézett.

És bízva bizzál. Mondta.

Megértettem, hogy rendbe kell tennem otthon a dolgaimat.

Mikor megérkeztem Újvidékre, apámat már eltemették. Anyám az ablakokra föltette a zöld vászonfüggönyöket, félhomályban üldögélt. Fekete ruháját viselte, illón akart bevárni engem. Megcsókoltam, sírni kezdett.

Semmit sem szenvedett, szegény. Zokogta. Arra ébredtem, hogy följjadult. Mire meggyújtottam a lámpát már halott volt.

Ismét megcsókoltam. Vizes lett az arcom. Nem láttam a sötétben, hogy könnyek csorognak az arcán.

A szíve vitte el. Zokogta. Azt mondta az orvos, hogy szép halála volt, mert nem szenvedett. Álmában halt meg.

Sokáig cigarettáztam a temetőben. Azon gondolkodtam, van-e szép halál. Mire fölnéztem, besötétedett. Mintha valaki vászonfüggönny akasztott volna a napra.

Mikor megérkeztem Újvidékre, először lakást kerestem. Magammal hoztam a vasárnapi Magyar Szó kitépelt hátsó oldalát, végigjártam a meghirdetett öt lakást. Háromban már ott voltak az albérlők, kettő túl drága volt nekem. Aztán sétáltam az állomás környékén, minden utcában volt egy-két cédula az ablakokban.

Nije skup ovaj stan. Mondta egy vénasszony sipítózva.

A szobában egy ósdi kaucs, egy asztal meg két szék állt a szekrény előtt. A sarokban cserépkályha. A kályha csempéi tetszettek meg.

Nije skup. Sipította a vénasszony. Tu je komfor.

Kivettem tőle a szobát, aztán hosszasan üldögéltem a hideg kályha előtt. Akkor láttam már, hogy a csempék közt széles repedések virítanak. Apámat kell lecsalogatnom, hogy átrakjuk a század eleji díszes kályhát. Ebben évek óta nem fűtöttek.

Akkor felálltam, és hatalmasat csaptam a heverő huzatjára. Tudtam, hogy porral telik meg a szoba áporodott levegője.

Mikor megérkeztem Újvidékre, nehéz volt a szívem. Azért léptettek elő, hogy megszabaduljanak tőlem.

Hat éve dolgoztam Verbászon. Megszoktam a várost, barátokra tettem szert, szeretőim voltak. Megismertek a szakmában, több tanulmányom jelent meg, kétszer meghívtak szakmai tanácskozásra is. A főnököm a lapockámat lapogatta, aztán

egy hétfői értekezleten azt javasolta, hogy a központi hivatalban lenne a helyem. Mire észbe kaptam, mindenki megszavazta a javaslatot.

Úgy éreztem, elvágta a gyökereimet. Új környezetben ismeretlen veszéllyel kell megküzdenem.

Aztán néztem a napfényben fürdő várost, és elmosolyodtam.

Hamar el kell felejtenem a verbászi társaságot. Küzdenem kell valóban, de minek félnék ettől. Villamosra ültem, és ismerkedtem az utcákkal.

Mikor megérkeztem Újvidékre, a többiek már mind ott voltak. Mikiék a Gurmanban itták a spricereket, könnyen rájuk találtam. Béléák a korzón ögyelegtek, ők azzal cukkolták egymást, ki hódít meg több gimnazista lányt. Egyszerre untam meg őket. Alig vártam, hogy viszontlássam őket, aztán váratlanul rám szakadt az unalom. Mindig ugyanazt tették, mindig ugyanazt mesélték.

Elmentem moziba.

S az előttem levő székre a világ legszebb lánya telepedett.

Ezt az alkalmat nem szalaszthattam el. Kigyulladtak a füleim, égett az arcom, de erőt vettem magamon.

Szabad ez a szék? Kérdeztem rekedten, s a lány mellé huppantam.

Nem csináltam semmi megerőltetőt, mégis lihegtem. Aztán, mikor oldalra sandítottam, megláttam, hogy a lány mosolyog. Akkor megnyugodtam én is.

Mikor megérkeztem Újvidékre, állást kerestem.

Senkinek sem írtam meg a címem, elhatároztam, hogy nem engedem magam visszacsalogatni a faluba. Elegem volt a földekből, elegem volt az öreg traktorból, elegem volt a szüleim örökös zsémbeléséből. Nem akartam se több földet, se gazdag menyasszonyt, se új arató-cséplőt.

Városi ember akartam lenni.

Először a Pobedába vettem fel lakatosnak. Akkor felkínálták, hogy legyek ösztöndíjasuk, fejezzem be a gépészetit. Akkor átmentem a Jugolalat szerszámgyárába. Ott rá akartak kényszeríteni, hogy lépjek be a pártba. Akkor helyet találtam a Jugodentben, ott húztam meg magam. Akkor jelentkezett egy pasi, hogy bevenne a műhelyébe társnak, ha vállalom, mert mondták neki, milyen ügyes vagyok.

Most egész nap dolgozom a műhelyben látástól vakulásig. Utána lámpafénynél.

Azong gondolkodom, kimegyek Németországba. Ha már ennyit kell dolgoznom, legalább sok pénzt keressek.

Mikor megérkeztem Újvidékre, otthon éreztem magam.

Szerettem a város illatát. Szerettem a Duna illatát. Szerettem látni, hogy mindig velem van a vár, s mögötte ott a Fruška gora.

Hamar belenyugodtam, hogy itt élem le az életem.

Megkérdeztem Arankát, hogy feleségül jön-e hozzám. Habozás nélkül vágta rá az igent. Még jó, hogy előre megvettem a gyűrűket.

Kicsit lötyögtek az ujjainkon, mert elszámítottam magam, de Aranka nem sértődött meg érte. Azt mondta, idővel úgyis meghízunk.

Nevetett, és mögötte fölmagaslott a vár tömege.

Mikor megérkeztem Újvidékre, ötödmagammal érkeztem a falunkból. Egy év múlva Jóska megbukott, négyen maradtunk a gimiben. Érettségi után Pali Zágrábba ment tanulni, Zalan meg Belgrádba. Ferit láttam még néha, ő biológus akart lenni.

Aztán más fiúk lettek a barátaim. Aztán már inkább a nők körül legyeskedtem.

Ma nem ismerek föl mindenkit a régi képeken. A feleségem kérdi, minek őrzöm a képeket, ha azt sem tudom, kivel vagyok rajtuk. Azt feleltem, hogy igenis tudom. Mondok egy nevet, amit aztán megint elfelejték.

De ezek az arcok, ezek az elfelejtett nevek a múltam. Nélkülük úgy ülnék itt Újvidék központjában, mintha a semmiből érkeztem volna. Ahogy a semmibe távozom majdan.

Mikor megérkeztem Újvidékre, fölkerestem a testvéretem.

Minek jöttél? Kérdezte, de erre nem tudtam válaszolni.

Pénzt akarsz? Kérdezte, és elővette a bukszáját.

Elviszed a régi öltönyeim? Kérdezte, és kinyitotta a szekrényajtót.

Már megbántam, hogy eljöttem hozzá. Meg sem csókolt, eltolt magától.

Elmentem a Duna utcába, megettem két hatalmas baklávét a török cukrásznál. Szomorú voltam, rendeltem még két darabot.

Biometrikus igazolványok és útlevelek

Két-három hónap múlva (hivatalosan március 1-jétől) Szerbia állampolgárai is új személyi igazolványokat és útleveleket kapnak. Igaz, nem egészen ingyen, de a környező országok polgárainál valamivel olcsóbban.

Miért érdekes ez számunkra? Elsősorban azért, mert ezek az okmányok ún. biometrikus csipet tartalmaznak, tehát számítástechnikailag is újdonságot jelentenek majd ezen a tájon. Persze, mint annyi mindenben, ebben sem mi leszünk az elsők, sőt, nem is azért vezetjük be az újfajta személyi okmányokat, mert nem tudunk mit csinálni a rengeteg pénzünkkel, hanem azért, mert a világhoz való közeledésnek ez az egyik lépcsője. Olvasd: ez az út vezet a vízummentesség felé...

Az Egyesült Államok indította el a folyamatot, méghozzá a 2005. szeptember 11-i (World Trade Center-toronyházak elleni) terrortámadás után. Törvénnyel tette ugyanis kötelezővé azon 27 ország állampolgárai számára, melyek lakosai vízummentességet élveznek, hogy csak akkor utazhatnak be az országba, ha úti okmányuk tartalmazza az utas arcának digitális azonosítót (nem ugyanaz, mint a digitális fénykép), azaz egy RFID csipet, melyből kiolvashatók az okmány jogos tulajdonosának adatai és jellemzői, pl. digitális ujjlenyomata.

Ez a törvény indította el a lavinát, s Európában legelőször Belgiumban (még 2004-ben) vezették be a biometrikus útlevelet, mely a borítóján általában egy külön jelet is tartalmaz, tudatva ezzel, hogy van benne biometrikus adatokkal föltöltött RFID (rádiófrekvenciás kiolvasású, irtunk már róla a Jó Pajtásban) csip. Ma már az Európai Unió országaiban mindenütt, de a környező nem EU-s országok zömében ilyen úti okmányok vannak forgalomban, Magyarország pl. 2006 augusztusában vezette be a biometrikus útleveleket. Ezek (a régi kék útlevelekkel szemben) burgundi vörös színűek.

Az új szerb útlevel (melyet 18 tervezet közül választott ki az illetékes bizottság) bíborvörös lesz, fedőlapján a Republika Srbija felirat és az ország címere aranynyomatban,

valamint a biometrikus útlevelre utaló jel lesz látható. Az útlevel első belső oldala (adatoldal) nem papírból lesz, mint eddig, hanem többreteges polikarbonátból. Ezen lesz az útlevel viselőjének képmása, adatai, aláírása és a (rég típusú, optikai) gépi kiolvasásra szánt alsó sáv adatai, minden lézergravírozással (méghozzá nem is a felületi, hanem az egyik belső rétegbe), s ebben a lapban lesz a szinte láthatatlan biometrikus csip is. Az útlevel kiadásának módja olyan lesz mint eddig (vagyis hosszú sorbanállás...), a belügyi titkárságok veszik majd át a kérelmeket. A személyi igazolványok állítólag hitelkártya-formátumúak lesznek, a kép és az adatok elrendezése hasonló lesz a magyarországi személyi igazolványhoz, de a géppel kiolvasható rész mellett ebben is lesz biometrikus csip. Amit a tulaj akaratától függően vagy föltöltenek adatokkal, vagy sem; ez utóbbi esetben viszont az egésznek semmi, de semmi értelme...

A komputeres szakik különben azt állítják, hogy az egész biometrikus hercehurca nem ér túl sokat, akik ugyanis eddig útlevelet hamisítottak, valószínűleg ezentúl is megteszik. Lukas Grünwald, a német DN-Systems biztonsági tanácsadója tapasztalatból állítja, hogy a csipek tartalma igen könnyen lemásolható, azaz a biometrikus csipek egyáltalán nem növelik a biztonságot. Mindössze két hétre volt szüksége a csip klónozásához. Elovasta az e-útlevek szabványleírását a Nemzetközi Polgári Repülési Szervezet (ICAO) weboldalán, majd egy német útlevelén kipróbálta a támadást. Működött, s szerinte az összes többi útlevelen is működni kell, hiszen mindegyik az ICAO szabványára épül. Ezenkívül a RFID nemcsak csalásra használható, hanem az útlevel-ellenőrző rendszer tönkretételére is. Grünwald szerint megfelelő kóddal lebénítható a beolvasó rendszere, vagy akár kártékony kódot is fel lehet tölteni a háttérben működő számítógépekre. Persze, csak akkor, ha a rendszer szoftvereiben valamilyen biztonsági rést találnak, amely alkalmas a vírusok vagy trójaiak futtatására...

L. G.

Tipasa

Az UNESCO Világörökség-listájára 1982-ben fölvevett algériai Tipasáról elmondható mindaz, ami a Földközi-tenger észak-afrikai partvonalán született legtöbb ókori településről. A föníciaiak alapították, s kedvező fekvésének köszönhetően hamarosan virágzó kereskedelmi csomóponttá fejlődött. Karthágó bukása után Numídia része lett, majd végül Róma kebelezte be.

A mauritániai területek meghódítása érdekében katonai támaszponttá fejlesztett Tipasa stratégiai küldetésének teljesítésével sem merült feledésbe, legfényesebb korszaka még csak ezután kezdődött. Caligula utódja, Claudius császár előjogokat adományozott a városnak, melyek között az is szerepelt, hogy alkalmazhatta a lus Lattit, a szabad polgárokra vonatkozó törvényeket. Száz évvel később, i. sz. 150 körül Aelia Tipasensis néven új római kolóniává emelték, s lakosai ezzel a birodalom teljes jogú polgáraivá léptek elő.

Timagdától és Dzsemilától – az Algéria területén található másik két hajdani római településtől – eltérően Tipasa maradványainak jó része a 19. században épült modern város alatt húzódik. A ma is látható romokat két csoportra osztják. A városfalon kívül, az Algírba vezető országút közelében terül el a temetőkert, közepén egy bazilikával, az építészeti emlékek többségét pedig a régészeti kerület foglalja magába. A két körzet között múzeumot rendeztek be.

A régészeti park leglátványosabb építménye az amfiteátrum. Főtengelye 80 méter, az aréna hagyományos ellipszisét a padsorok formabontó módon téglalap alakban keretezik. Az egyéni elrendezés arra utal, hogy az amfiteátrumot egy kísérletező korszakban, feltehetőleg a harmadik században építették.

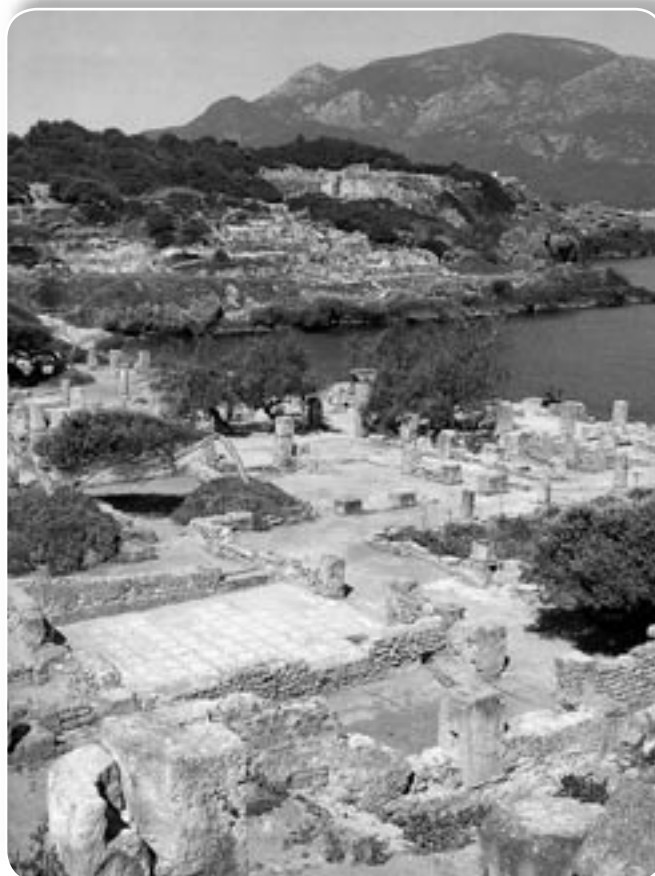
Korábbi és jóval szerényebb méretű a színház. Valószínűleg görög elrendezésű lehetett, bár jelenlegi állapotából csupán következtethetünk eredeti vonalaira. Csak a három alsó padsor maradt fenn, melyet töredékes téglafal választ el a színpadtól.

A város polgárainak találkozóhelye az 50 méter hosszú és 20 méter széles, kövezett fórum volt. Északkeleti sarkától keskeny út vezet a tengerhez, mellette egy római kúriából átalakított apró templom maradványai állnak. A fórum közelében állt a hellenisztikus ihletésű bazilika. Három hajóját két oszlopcsoport választotta el egymástól. Falát valaha mozaik ékesítette, ezt most a múzeumban őrzik. Rossz idő esetén a közösségi élet színhelye a fórumból a bazilikába tevődött át.

A város fő közlekedési útvonaltól félköríves szökőkút díszítette. A vízellátást a vízvezeték végén elhelyezett elosztórendszer biztosította. A közfürdő impozáns épületén a kötömbök egyhangúságát téglasorok színesítették; a robusztus, helyenként kilenc méter magasra nyúló fal még romjaiban is lenyűgöző.

A Freskós Kúria hűen illusztrálja, milyenek lehettek a római patríciusok rezidenciái. A kettős kapun át kocsiút és járda vezet az előcsarnokba, majd az oszlopos belső udvarra. Innen nyílnak a ház különböző helyiségei. Az udvar főtengelyében helyezkedik el az oecus vagy szalon, tengerre néző terrasszal (solarium), mellette ebédlő (triclinium) található. A saját fürdővel is rendelkező kúria nevét a falait borító festményekről kapta. A napvilágra került szobrok és mozaikok alapján építése az 1. és 2. század fordulójára tehető. Későbbi tulajdonosai több alkalommal átalakították, ám eredeti szerkezetét számottevően nem változtatták meg.

Az Észak-Afrikában Szent Ciprianus által elterjesztett kereszténység Tipasában is jelentős nyomokat hagyott. A temető dombján a vértanú-

Az ókori Tipasa fénykorát a római birodalom idején élte. Az ebből az időszakból származó épületek nagyrészt a mai modern város alatt húzódnak, a már feltárt romokat a tengerparton fekvő régészeti kerület foglalja magába.

halált halt Szent Szelszela emlékének szánt kisebb bazilika emelkedik. Az apszisban végződő főhajót két mellékhajó határolja, melyeket eredetileg egy-egy lépcsős emelvény egészített ki.

Van azonban itt egy nagyobb templom is: az 58x42 méter alapterületű főtemplom Algéria legnagyobb keresztény épülete volt. A negyedik századból származó bazilika 13 méter magas főhajójának mindkét oldalán 3-3 mellékhajó sorakozott. A boltíveket alátámasztó pillérek némelyike ma is áll. A templomkertet a bazilikától északra kápolna, keresztelőmedence és fürdő egészíti ki.

Tipasa egykori ragyogására még a kőhalmokból és mozaiktörmelékekből is következtethetünk...

Filmtörténet a „legelsők” tükrében

1907. Leforgatták az első hollywoodi filmet. Címe: Monte Cristo grófia.

1912 augusztusától kezdve a Budapesten megjelenő Világ című napilap a világon először közöl rendszeresen filmkritikákat Keller Sándor fiatal munkatárs tollából. Az illetőt hamarosan elcsábította az újságírástól a filmipar és Sir Aleksander Korda néven vonult be az egyetemes filmtörténetbe, elsősorban az angol filmművészet egyik megteremtőjeként.

1914. Az első egész estét betöltő színes film, A világ, a hús és az ördög című melodráma volt. A színes technika világszerte csak jóval később terjedt el. Magyar filmben az első színes betét 1942-ben, a Radványi Géza rendezte, A beszélő köntösben jelent meg. A betét mára sajnos elszíntelenedett, így az első, teljes egészében színes magyar filmnek az 1915-ben készült Lúdas Matyit tekintjük.

1917. Híressé válik a rajzfilm történetének első „sztárja”, Felix kandúr, Pat Sullivan rajzszatáról.

1919. szeptember 1-jén megnyitják Moszkvában a világ első filmfőiskoláját, az Állami Össz-szövetségi Filmintézetet.

Felix kandúr

és alkotója

1921. Az első gyerek, aki filmszereplésért először kapott egymillió dollárt, Chaplin felfedezettje, Jackie Coogan, a Kölyök címszereplője. 1924-ben, tízéves korában már kétféle millió ütötte a markát egy szerepért, s ezt az összeget apja ügyes befektetésekkel megduplázta, miközben „szegény” fiú csak heti 6 dollár zsebpénzt kapott.

(Folytatjuk)

Szemfüles Kalendárium

Cserbenhagy a szemünk

„Majd elhiszem, ha látom!” szoktuk mondani, ha hihetetlen dolgot mesélnek. Ezzel a kijelentéssel azt is kifejezzük, hogy feltétlenül megbízunk a látásunkban. Minden úgy van, ahogy látjuk? A szem, a látás sokféle tréfát űz velünk.

Szörny a domboldalon

Edgar Poe amerikai író egyik elbeszélésében leírja, hogy egyszer szobájában ült nyitott ablak előtt, és elmerengett a távoli domboldalt szemlélve. Egyszerre rémülten látta, hogy a domboldalon egy óriási szörnyállat ereszkedik le nagy sietve, és eltűnik a domb lábánál levő erdőben.

„Összehasonlítottam a szörnyet a hatalmas fákkal, és úgy láttam, hogy akkora lehet, mint egy hadihajó. Hajóról beszéltek, mivel a szörny alakja hajóra emlékeztetett... Az állat pófája 16 vagy 17 láb (kb. 5 méter) hosszú, és körülbelül az elefánt törzsének megfelelő ormányok nyúltak ki belőle. Az ormányok végén bizonyos sörtecsomó volt, amiből lefelé és oldalt két, vadkanéhoz hasonló, de összehasonlíthatat-

lanul nagyobb méretű ragyogó agyar meredt ki. Az ormány mindkét oldalán két óriási, mintegy 30–40 láb hosszúságú kristályos, egyenes szarv helyezkedett el, vakítóan ragyogva a nap sugaraiban. A törzs felső részével a föld felé forduló ékhez hasonlított. Két pár, egyenként mintegy 300 láb hosszúságú és egymás felett elhelyezkedett szárnya volt. A szárnyakat 10–12 láb átmérőjű sűrű fémlemezkek borították. De ennek a szörnyű lénynek a legfeltűnőbb része halálfejszerű feje volt...”

Amikor az író felocsúdott rémületéből, és jobban körülnézett, kiderült, hogy a rémítő „szörny” közönséges pók, amely az ablak előtt hálójában ereszkedett lefelé. Az író – miközben távolra tekintett – a pókot is a domb távolágában vélte látni. Márpedig a domb messzeségében valóban óriási rémállatnak kellett volna lennie ahhoz, hogy akkorának lássa, mint a pók képe volt.

Agyunk helyesen ítélkezik, amikor a távolinak vélt tárgyat nagyobbban tartja.

D. É.

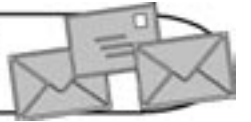
Megújulnak-e hétévenként az emberi test sejtjei?

Nem kell biológiából doktorálnunk hozzá, hogy azt mondjuk: ez tökéletes képtelenség. Körülbelül annyira tudományos kijelentés, mint az, hogy a házasságok az együttélés hetedik évében válságba jutnak.

Nyilvánvaló, hogy az emberi test minden sejtje állandó változásban van. (Még a holttest kémiai változásai is hosszú folyamatot jelentenek.) Amennyiben a változást mint öregedést fogjuk fel, kétségtelen, hogy bizonyos testfelületeken (például az arcbőrön) a sejtek előregedése nyilvánvalóbb, mint például a láb nagyujján. A sokat emlegetett hét év éppúgy mágikus szám, mint a hét görög bölcs vagy a világ hét csodája esetében. Kár. Szép lenne hétévenként megújulnunk.

D. É.

Messziről jött díjak

A Bejrútban díjazott alkotás

Bejrútban (Libanon) 2005-ben írtak ki első ízben nemzetközi jellegű képzőművészeti pályázatot, amelyen a szabadkai Studio Bravo Képzőművészeti Műhely tagjai is jelen voltak rajzaikkal. Több mint két év után szereztek tudomást róla, hogy díjazottjuk is van. A 2007-es pályázati felhívásban bukkantak az eredményre, miszerint Grubanov Ramóna aranyplakettet kapott alkotásáért. Megkezdődött a nyomozás, levelek mentek a külügyminisztériumba Belgrádba, Budapestre, a szervezőnek, a magyar nagykövetség Bejrútba s négy hónapi kutatás után megkerült a díj: Damaszkuszban a nagykövetségen lapult

Grubanov Ramóna

egy fiókban. Az aranyplakett mellett oklevelet kaptak: Miloš Purić, Klinovszki Andrea és Szabó Katalin.

Az **ukrán Harkiv** városkában meghirdetett 5-től 10-ig elnevezésű nemzetközi képzőművészeti biennáléra a világ 24 országából több mint 5000 gyermekmunka érkezett. Grubanov Ramóna itt is sikeresen

Bózsits Tímea

szerepelt. Különdíjat kapott, alkotása pedig bekerült a katalógusba. Oklevelet a következő tanulók kaptak: Vita Miković, Takács Anita, Miloš Purić és Jelena Evetović.

Tímea díjazott linómetszete

Tajpejben (Tajvan, Kínai Köztársaság) 38. alkalommal hirdettek nemzetközi képzőművészeti pályázatot, amelyre ezúttal a világ 47 országából több ezer alkotás érkezett. A műhelyből Bózsits Tímea bizonyult legeredményesebbnek. Szüret témájú linómetszete bronzokleveles lett és bekerült a katalógusba is. Rajta kívül elismerő oklevelet kaptak a következők: Dudás Csaba, Prole Laura, Sebők Viktória, Lak Dániel, Danica Popović és Rác Gyöngyi.

Ada

A Cseh Károly iskola tanulói január 25-én, pénteken tartották meg a Szent Száva-napi alkalmi műsorukat a színházban. – **Kostandinović Krisztina**

Az iskola tanulói farsangi felvonulást tartottak.

Az iskola tornatermében hetente háromszor tart edzést a Potisje karateklub. Január 23-án tisztújító ülést tartott a klub. Megválasztották az új vezetőséget, valamint meghatározták a 2008-as év teendőit. – **Karácsonyi Áron**

Óbecse

A téli szünetben nemcsak a gyengébb előmenetelű tanulók, hanem a jobbak is eljártak a pótórákra a Samu Mihály iskolába. Szorgalmasan tanultak, hogy jobb legyen a félévi eredményük. A pótórák mellett szakcsoporti összejövetelekre is lehetett járni. A sakkozók versenyt is tartottak, melynek győztese Balzam Endre hatodikos tanuló lett.

A Bátaszéki Matematikaversenyen az iskolát Kerepes Orsolya, Buttás Attila és Balzam Henrietta képviseli.

A városi Népkönyvtárban január 8-án, 9-én és 10-én téli szüneti programot szerveztek. Filmet vetítettek az érdeklődőknek. Az ötödikesek a Vuk című rajzfilmet nézték meg. – **Balzam Henrietta**

Zentagunaras

Január 19-én a magyarországi Szentesen a Magyar Kultúra Napja alkalmából vers- és prózamondó találkozót tartottak. Az Október 18. iskolát eredményesen képviselték a következő tanulók: Dudás Beáta a 7–8. osztályosok korosztályában első helyezést ért el, Horvát Ákos az 5–6. osztályosok csoportjában harmadik helyen végzett. Nagy Edina is kiválóan szerepelt. – **Horvát Ákos**

Milyen a modorod?

- 1. Hangosan, érthetően köszönsz az ismerőseidnek, ha belépsz egy helyiségbe, ahol többen is tartózkodnak?**

 - Igen.
 - Csak, akkor ha a kedvem úgy tartja.
 - Nem tartom fontosnak
- 2. Köszönés közben ránézel a másikra?**

 - Nem.
 - Igen.
 - Igen, és rá is mosolygok.
- 3. Ha egy ajtóhoz, kapuhoz egyszerre ketten érkeztek, mit teszel?**

 - Gyorsan besietek.
 - Előrebocsátom, de csak ha felnőtt az illető.
 - Ha nem sietek, beengedem magam előtt.
- 4. Ünnepeles alkalmakra milyen ruhát viselsz?**

 - Teljesen mindegy.
 - Tiszta legyen és kész.
 - A legszebbet veszem fel.
- 5. Ha születésnapra, névnapra hívnak, mit viszel az ünnepeltnek?**

 - Ajándékot.
 - Virágot.
 - Semmit.
- 6. Ha a társaságban valaki egy érdekes történetet mond el, hogy reagálsz a történet végén?**

 - Kifejezem a tetszésemet.
 - Azt mondom, ez semmi hallgassátok meg az enyémet.
 - Másról kezdek el beszélni.
- 7. Amennyiben valaki tanácsot kér tőled, mit teszel?**

 - Elküldöm másához.
 - Igyekszem segíteni.
 - Udvariasan elutasítom.
- 8. Autóbuszon kinek adod át a helyed?**

 - Az idős és beteg embereknek.
 - Senkinek.
 - Aki erre megkér vagy felszólít.

PONTOZÁS			
	a	b	c
1.	3	1	0
2.	0	2	3
3.	0	3	1
4.	0	2	3
5.	2	3	0
6.	3	0	1
7.	1	3	0
8.	3	0	1

A jó modorú embernek minden könnyebb, mindenki szívesen veszi a társaságát, és más is igyekszik előzékenyen, barátságosan, udvariasan viselkedni vele szemben. Tulajdonképpen valamennyiünknek arra kell törekedni, hogy a lehető legjobb modorral rendelkezünk. Ezt mindenki maga alakítja ki önmaga számára. Ha meg akarod tudni, hogy milyen a te modorod, oldd meg a tesztet. És ne feledd, bármikor javíthatasz a hibáidon, csiszolhatsz a modorodon. Megéri!

Értékelés

3 és 10 pont között

Komoly hiányosságok vannak nálad a jó modor tekintetében. Az a baj, hogy nem is érdekel, hogyan viselkedsz, és hogyan beszélsz. Kár, mert egy idő után sokan elhúzódnak tőled. Igyekezz változtatni a viselkedéseden!

11 és 17 pont között

Még elég távol vagy attól, hogy azt mondják rád, igazán jó modorú vagy. Természetesen olykor-olykor már megtalálod a helyes megoldást. Jó volna, ha többet foglalkoznál a helyes viselkedés alapkövetelményeivel, mert akkor a környezeted másként tekintene rád.

18 és 24 pont között

Minden bizonnyal nagyon népszerű vagy. Környezeted kedvel és megbecsül. Persze még te is tökéletesítheted a viselkedésed azzal, hogy ha neked tesz valaki apróbb szolgálatot, azt mosollyal megköszönöd. Nagyon dicséretes, hogy tudod a jó modor követelményeit és aszerint is cselekszel.

„Kedves Bori Mária!

Tizenöt éves lány vagyok, és van egy nagy problémám. A fiúmmal már kisgyermekkorunk óta ismerjük egymást. És csak most két éve tört rám a szerelemével. Járnai akar velem. Szép fiú, gazdag, nekem nagyon tetszik. Csak az a baj, hogy nincs mobilom, és a szüleim nem akarnak venni, sőt diszkóba sem engednek. Gondoltam, hogy a fiúmnak azt fogom mondani, ha vesz mobilt, úgy, hogy a szüleim ne tudják meg, akkor le fogok vele feküdni. Nem tudom, mit tegyek! Segítsen, kedves Marika! Az újságból kitanultam mindent, és a szexet is láttam az újságban stb. De azt is tudom, hogy a korai (fiatal tini) szex nem jó. Igaz-e? Kérem, világitson fel! Segítsen, Marika néni! Előre is köszönöm!

Egy tini”

Válasz:

Kedves Tini!

Ha rendszeresen olvasod a Bizalmas sorokat, akkor tudod, hogy a hozzánk érkező levelekre a Bizalmas soroknál keresztül válaszolok. Egyebek között azért is, hogy a többi tini olvasónk is informálódjon a gondokról és a lehetséges megoldásokról is, hogyha ugyanolyan vagy hasonló helyzetbe kerülnek, könnyebben találjanak kiutat az őket nyomasztó helyzetből. Másodsor, így a tanács ingyen kapható, mert különben a tanácsadási szolgáltatásért, mint minden más szolgáltatásért anyagi juttatás jár. Így a Jó Pajtáson keresztül levelezünk.

A leveledből senki sem tudhatja meg, hogy ki is vagy tulajdonképpen, és ha volt is a személyedre utaló dolog, azt kihagytuk. Ami a problémádat illeti, nagyon jól ráérezted a dologra, csak nem fogalmaztad meg. Azt, hogy annak ellenére, hogy „az újságból kitanultam mindent” nem vagy felkészülve egy komolyabb, értsd szexuális kapcsolatra. Ahhoz, hogy valakivel ilyen kapcsolatot létesítsünk, az érzelmek kell bennünket vezérelni, és nem annak, hogy ilyen „adok-kapok” úton szerezd meg a hön áhított mobiltelefont. Túl drága mobil lenne az!

Ami a fiút illeti, jó lesz, ha elmondod neki, ha már nem tudta meg, hogy a szüleid nem engednek diszkóba és nincs mobilod. Remélem, ha igazából vonzódik hozzád, ez nem akadályozza meg, hogy továbbra is udvaroljon neked. Azt is megmondhatod neki, hogy most még nem vagy felkészülve arra, hogy a puszik és csókok után rögtön jöjjen a SZEX. Még időre van szükséged ahhoz, hogy jobban megismerjétek egymást, hogy bizalmas legyen benne, hogy benned is megérjen a vágy, hogy a pusziknál és csókoknál többet akarjál. És persze a védekezésről is jól informálódjál! Ha mindezt nem érti meg, és továbbáll, akkor nem kell sajnálnod, mert ez a fiú csak szexet akart. Ezt a dolgot ne siesd el, és ne bocsásd magadat áruba! Inkább gondolkodj más lehetőségekről, hogy tisztességes úton keresd meg a mobiltelefonra valót. Pl. egyezz meg a szüleiddel, hogy a zsebpénzedből spórold össze a mobil árát. Beszélj meg a nagyszüleiddel, közeli rokonokkal, hogy a szülinapodra, húsvétra stb. ne ajándékot kapj tőlük, hanem pénzzel járuljanak hozzá a mobilhoz. De ne feledkezz meg arról se, hogy a mobiltelefon egy nagyon éhes jószág, állandóan etetni kell pénzzel, hisz a telefonnal járó szolgáltatás nem kis pénzbe kerülhet. Ha lehetséges és van rá mód, vállalhatsz hétvégeken alkalmi munkát is (pl. a szomszédoknál, nagyszülőknél, rokonoknál). Persze, ezt előbb beszélj meg a szüleiddel, ugyanúgy, mint a diszkót is. Ha minden rendben van az iskolában, képességeidhez mérten jó jegyeket viszel haza, ha otthon is segítesz a házimunkában, és nem panaszkodnak rád a háziak, biztos vagyok abban, hogy megengedik, hogy legalább havonta egyszer, egy hétvégén a barátáidkal elmehess szórakozni. Ha a szüleid látják, hogy megbízható vagy ilyen szempontból, biztos, gyakoribb diszkózást is megengednek majd.

„Kedves Bori Mária!

Én egy 13 éves fiú vagyok. Kérem segítsen! Az én gondom a szüleimmel kapcsolatos. Apám a velem adódó problémák megoldását mindig valami tiltással oldja meg (legtöbbször a számítógéptől tilt el). Erre szerinte azért van szükség, hogy jobban tanuljak, mert nem érti, miként

lehettem alsóban mindig kitűnő, most meg csak jeles tanuló vagyok. Szerinte nem használom ki a „képességeimet”, ami szerintem már eleve hülyeség. Ha erről leülök vele beszélgetni, akkor is mindig azt mondja, hogy ő csak a legjobbat akarja nekem. Hát kérdem én: mi a jó abban, ha valakit eltiltanak valamitől. Mondtam is neki, hogy ezzel semmit nem old meg. Ne kezdtem jobban tanulni az eltiltáskor.

A jegyeimet is inkább anyukámnak mondom el (akármilyenek), mert apunak nem merem. Ha viszont belegondolok abba, hogy hamarosan itt a bizonyítványosztás (3,50 és 4,00 között leszek), akkor meg szívromot kapok, mert megmondta, hogy amennyiben 4,50 alatt leszek, jó sokáig felejtsek el minden olyan dolgot, amelynek billentyűzete van. Gyakorlatilag mindent ő akar beosztani az egész családban. Kezdő programozó vagyok és a számítógép használata nélkülözhetetlen számomra. Ezért nem csoda, ha sokszor tanulás helyett is ott ülök, mivel igyekszem minden szabad időt kihasználni. De ez is csak péntekig tart. Kérem segítsen! Mit tegyek?

L. O. V. I.”

Válasz:

Kedves L. O. V. I.!

Azt hiszem, hogy a válaszom számodra egy kicsit késik, hisz nem számoltál a szünidővel, meg a lap elkészítéséhez szükséges idővel. De abban reménykedem, hogy javítani fog a helyzeteden az év végéig. Leveledből látom, hogy nem „buta gyerekről” van szó. Gondolkozs az élet dolgairól. Van céld is, amit el szeretnél érni: a programozás. Csak elfeledkeztél arról, hogy ehhez is iskolára van szükség, nemcsak jó adag tehetségre. Abban is biztos vagyok, hogy a számítógép előtt töltött időd java részét nem programozással, hanem játékkal töltöd, ugyanúgy mint nagyon sokan mások. (Néha még én is!) És abban is biztos vagyok, hogy az igényszintedet nagyon alacsonyra állítottad, mint olyan sokan mások is, akik kényelmesek lévén, nem akarnak sem energiát, sem erőt befektetni a jobb jegyekért. Pedig nem kell sok. Hidd el!

Azt kérdezed, hogy mi a jó abban, ha valakit eltiltanak valamitől? Hát éppen itt a bibi! Azért tiltanak el, mert az „NEM JÓ”, és ha el akarom kerülni azt, ami rossz, meg kell változtatnom a viselkedésemet. És ezt szeretné apukád is. Ő is tudja, hogy alsóban a tanító nének másként osztályoznak, mint a tanárok a felsőben, hisz sokkal jobban ismernek benneteket, akkor kérdeznek, amikor tudják, hogy tudtok, amikor jó passzban vagytok. A tanárok nem tudnak ezekre a dolgokra odafigyelni. Ha úgy döntöttél, hogy változtatni akarsz a dolgon, és átbilleni a 3,50–4,00 átlagot, akkor megéri dolgozni, hogy abba a középiskolaiba iratkozhass, ahol azzal foglalkozhatsz, amit szeretsz, a programozással. Ehhez pedig nagyon jó iskolai eredményre van szükséged.

Jól gondold át a napjaidat. Mennyi időt töltesz iskolában, otthoni tanulásal, házimunkával, sportolással, játékkal, számítógépezéssel. Kezdetnek jó lenne, ha több időt töltenél az iskolai feladatok elvégzésével, a tananyag tanulásával, ismétléssel, a hiányzó tudás-láncszemek pótlásával, és a jól végzett munka után, jutalmul jöhet a számítógépezés. Persze nem az alvás és más szórakozás (pl. a barátokkal való focizás) kárára. Néhány tippet a tanulással kapcsolatosan olvashattál már lapunk 2008. 01. 24-én megjelent 3-as számában, a 25. oldalon. De tanácsot, segítséget kérhetsz iskolád pedagógusától, pszichológusától, az osztályfőnöködtől, a szaktanároktól is. Szüleid, anyukád is segíthet abban, hogy fölmondd neki a leckét hangosan, hogy biztos legyen abban, hogy jól elő tudod adni a megtanultat. Ha jól osztod be az idődet, és elsajátítod az eredményes, hatékony tanulás technikáját és persze, ha TE, és csakis TE, ezt a változást akarod, akkor sikerrel is lesz, és a végén azt csinálhatod, amit szeretsz. És elégedett leszel te is, és persze az apu és az anyu is.

Az egérkisasszony vőlegénye

Volt egyszer egy egérkisasszony, olyan szép, olyan aranyos jószág, hogy megcsodálta, aki látta. Egérkisasszony apja-anya büszke is volt a lányára, s maguk között így beszéltek:

– Nem akármilyen egérke a mi lányunk! Ha férjhez adjuk, nem akárkihez adjuk, az lesz a vőlegénye, aki a világon a legeslegerősebb.

Egérpapa és egérmama el is indult megkeresni az erős, nagyon erős vőlegényt. A világon a Nap a legerősebb – gondolták magukban, elmentek hát a Naphoz, hogy megkérdezzék, akarja-e feleségül egérkisasszonyt.

A Nap képe fölragyogott, sugárzott örömében, hogy feleségül kaphatja a szépséges egérkisasszonyt.

Egérpapa azonban gondolkodóba esett, s így szólt a vőlegényjelölthöz:

– Mondd, Nap, biztos, hogy nálad erősebb nincs a világon?

– Hej, bizony van – mondta csüggedten a Nap. – Az eső sokkal erősebb nálam. Ha az eső megered, én eltűnök az égről, úgy félek tőle!

– Kár, bizony nagy kár – mondta egérpapa meg egérmama. – Így nem kaphatod feleségül a mi szépséges egérkisasszonyunkat. Most elmegyünk a nálad is erősebb esőhöz, alighanem ő lesz a mi lányunk vőlegénye.

– Kedves eső – mondta egérpapa meg egérmama, ahogy az eső hajlékához értek –, úgy hallottuk, te a Napnál is sokkal-sokkal hatalmasabb vagy. Igaz-e? Mert ha igaz, feleségül kapod a szépséges egérkisasszonyt. De biztos, hogy nálad erősebb nincs a világon?

– Boldog volnék, ha feleségül kaphatnám az egérkisasszonyt – mondta búsan az eső –, de ami igaz, az igaz: a szél sokkal erősebb, mint én vagyok, hatalma van fölöttem; ha neki úgy tetszik, elűz az égboltról.

– Kár, bizony nagy kár – mondta egérpapa meg egérmama. – Így nem kaphatod feleségül a mi szépséges egérkisasszonyunkat. Most elmegyünk a nálad is erősebb szélhez, alighanem ő lesz a lányunk vőlegénye.

Egérpapa meg egérmama sietett a szélhez. Megkérdezték, vajon ő-e a legerősebb a világon, de a szél bevallotta, hogy ismer magánál erősebbet is:

– Nézzétek csak! Ott van az a kerítés! Már évek óta próbálom ledönteni, de nagyon erős lehet, nálam sokkal erősebb, mert sehogy sem boldogulok vele.

Egérpapa meg egérmama sietett a kerítéshez.

– Kedves kerítés, úgy hallottuk, hogy te erősebb vagy, mint a szél. Feleségül adjuk hozzád a mi szépséges egérkisasszonyunkat, ha valóban te vagy a legerősebb a világon!

– Szívesen feleségül venném a szépséges egérkisasszonyt – mondta a kerítés – de ami igaz, az igaz: nálam sokkal erősebb a bivaly. Reggelenként erre jár, meg-megbökdös, meg-meglökdös a szarvával, még egy-két nap, és ki is dönt. Nálam hát sokkal erősebb a bivaly.

Egérpapa meg egérmama sietett a bivalyhoz.

– Mondd meg, de igaz lelkedre, kedves bivaly: te vagy-e a legerősebb a világon?

A bivaly bánatosan ingatta a fejét:

– Nem, nem én vagyok a legerősebb a világon. Nálam sokkal erősebb a vontatókötél, Ha az a nyakamon van, tetszik, nem tetszik, arra megyek, amerre a vontatókötél húz.

– Kár, bizony nagy kár – mondták az egérszülők. – Így nem kaphatod feleségül a mi szépséges egérkisasszonyunkat. Most elmegyünk a nálad is erősebb vontatókötélhez, alighanem ő lesz a mi lányunk vőlegénye.

Egérpapa meg egérmama nyomban indult a vontatókötélhez. A vontatókötél összecsavarva éppen szundikált a konyha sarkában.

– Jó reggelt, vontatókötél! Ébredj már föl! – kiáltott rá egérpapa. – Azt hallottuk, hogy te erősebb vagy a bivalynál, pedig a bivaly erősebb a szénél, a szél erősebb az esőnél, az eső erősebb a Napnál! Hát, ha te mindnél erősebb vagy, feleségül kapod a mi szépséges egérkisasszonyunkat!

A vontatókötél kinyújtózott, aztán legyintett:

– Eh, ahogy vagyok én a legerősebb! A konyha másik sarkában van egy egérluk, abban lakik a híres-nevezetes egérúrfi, éjszakánként mindig előbújik, s rágcsál engem! Ha ez soká így megy, maholnap kettészakadok, aztán nem érek semmit! Bizony, nálam sokkal erősebb a híres-nevezetes egérúrfi!

– Nagyszerű! – mondta egérpapa meg egérmama. Nem is ke-resgéltek tovább vőlegényt, a híres-nevezetes egérúrfinál különbet úgysem találtak volna a szépséges egérkisasszony számára.

Hamarosan megtartották a hét országra szóló egérlakodalmat.

Burmai népmese

Bartócz Ilona átdolgozása

Borbás Zoltán illusztrációja

Az erdő urai

A fák a leghosszabb életű növények. A többi növény fölé magasodva sok-sok fényhez jutnak. A környezetünk is formálja alakjukat. Ha sűrű erdőben nőnek, a magasba igyekeznek. Magányosan, egy szél fújta hegyoldalon megdőlnek, érdekes formát vesznek fel. Ha meg szeretnéd állapítani egy fa életkorát, mérd meg a törzse kerületét a talaj fölött másfél méter magasságban. Mivel a nálunk élő fák törzse évente átlagosan 2,5 cm-t vastagodik, a centiméterben mért értéket 2,5-tel elosztva megkapod hány éves lehet a fa.

Természetesen vannak olyan fák is, amelyekre nem érvényes ez a szabály, mert többet nőnek egy év alatt (pl. a mamutfenyő) vagy kevesebbet (pl. a vadgesztenye). Az elfűrészelt fatörzs évgyűrűiből si megtudhatod, hány éves a fa.

Ügyelj arra, hogy soha ne sértsd meg a fa kergét! Ez a rész életfontosságú a fa életében. A tápanyagok és a víz a törzs és az ágak külső rétegében szállítódnak. Ha egy élő fának a törzsét lehántják, elpusztul.

Sz. K.

Játsszunk mást!

A sebesültek fogója

Az első fogót kiszámolással választják ki. Akit ez megfogott, annak arra a helyre kell tennie a tenyerét, ahol megérintették, illetve ahol megsebesült. Így kell tovább kergetnie a többieket, de hogy ne legyen túlzottan nehéz a dolga, a menekülőknél is föl kell venniük ezt a pózt, így az üldözés érdekesebbé válik.

Barátunk, társunk a mobiltelefon

Hozzátartozik életünkhöz, ma talán már az óvodásoknak is van mobiltelefonjuk. Semmi kifogásunk ellene, de azért néhány illemszabályt a mobiltelefonálásnál is be kell tartani.

A mobilodon bármikor hívhatnak, ott és akkor is, amikor ez zavaró lehet, ilyenkor kapcsolj ki, vagy használd a halkított üzemmódot. Ha társaságban csörren meg a telefonod, elnézést kérve állj fel, és egy nyugodt helyre félreállva kezd el a trécelést. Csak akkor hívasd magad vissza, ha nyomós okod van a beszélgetésre. Hiábavalóságokról órákat csevegni a más pénztárcájára enyhén szólva is durva dolog. Ha viccelődni van kedved, inkább vegyél egy viccújságot. A „névtelen” telefonbetyárkodás csak az alacsony intelligenciaszint jelzése a külvilág felé. Mobilon ne vallj szerelmet, arra alkalmasabb a személyes találkozás. És a mobiltelefonálásnál is alapszabály, hogy ha te hívsz, először mutakozz be, még akkor is, ha a telefon kiírja a telefonod számát.

T-z

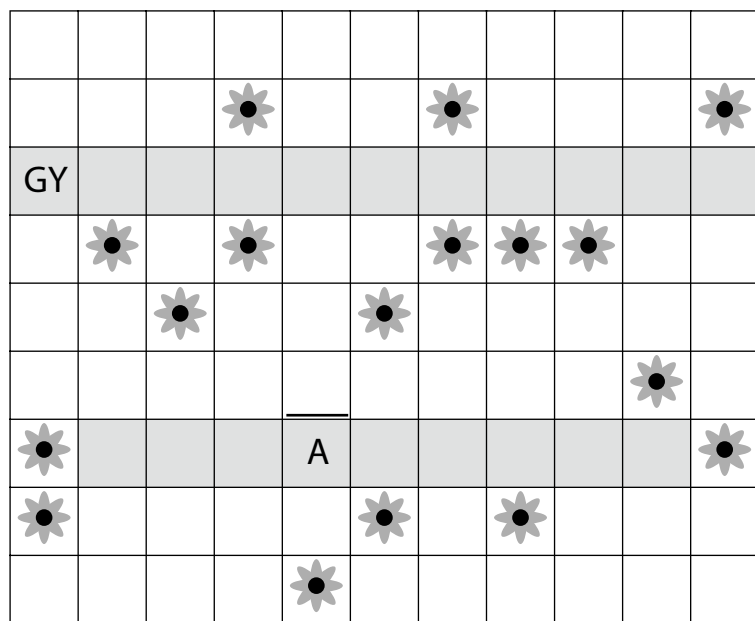
Szólásmagyarázat

Tenyerén hord valakit

A kifejezés azt jelzi, ha valakit különösképpen megbecsülnek, gyöngéden becézgetnek, kényeztetnek. Bibliai eredetű szólás és Isten oltalmazó szeretetét fejezi ki választottjai iránt. A kifejezésnek közkeletivé válásához hozzájárult a benne foglalt kép szemléletessége is. Ugyanis ha vinnünk kell valamit, és különösen vigyázni akarunk rá, hogy állandóan a szemünk előtt legyen, akkor nem tesszük sem zsebre, sem valami tartóba, hanem a kezünkbe fogjuk, vagy a tenyerünkön visszük.

TARKA OLDAL

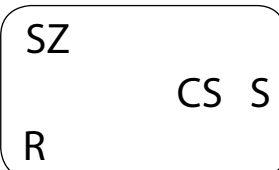
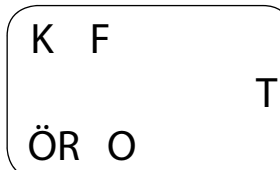
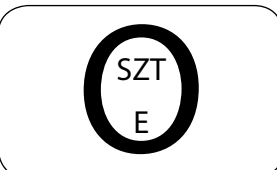
Berakós rejtvény

- Miért repülnek a madarak melegebb égtájra?
- Mert...

A folytatást megtalálod a rejtvényben, ha berakod az itt lévő szavakat, betűcsoportokat a rácsba.

- Kétbetűsek:** AD, AS, EL, ÉL, PO, TU, UF, ZE.
- Hárombetűsek:** ADA, ADE, AVA, ÉVA, LUI, SÁR, SÁS, ÜSS.
- Négybetűsek:** CSAT, ELME, ELZA, OMÍS, PALI, RAMA.
- Ötbetűsek:** ALKAT, ÉRZÉS, OLASZ, ORROL, ORVOS, TANÍT.
- Hatbetűsek:** ÉLETED, NAGYAPA, ZEGZUG.
- Kilencbetűs:** ARRA GURUL.
- Tizenegy betűs:** NÉPSZERŰSÉG.

Betűrejtvények

1 2 3 4

Skandináv rejtvény (5.)

Ebben a rejtvényben három új rovatunk címét kell megfejtenetek. Ezeket a rovatokat 2008 januárjától olvashatjátok a Jó Pajtásban.

	EURÓPAI NEMZET	FOGYASZTÓTTA	NAGYON SIET	MONDAT-RÉSZ	OLYAN, MINT A GYÍK	ILYEN UNOKA IS VAN AKARÁTOS	
	TEMPUS	FÉLELEM	ÉSZAK	NŐI NÉV	1000		
Utánam, srákok!							IRÁNYÍT
	KERET RÉSZE		ALMA...		R. Y.		EGY
	FESZTELEN		TÉL ELEJE				NORD
					NYITOTT FOLYÓSÓ		
K. O.	KÖNYVET FORGAT FÉL ÖT	GIMPEL TIBOR FERFI-NÉV	ÉJFÉL ELŐTT	LÁNYI SAROLTA	LYUK FELE LÉT	EEEE	NÉVELŐ
ÉBRESZTI						DÉL	KÉN
		EMLÉKEZET				500	KASZA KÖZEPE NEM MÓGÉ
		AUSZTRIA				NYIT	
505	DOMB ERVIN KÖZEPE					FÉL ESTE 950	GRAMM
		TÉR KÖZEPE		EPERSZEM!	EME		KÖTŐSZÓ
RUHÁT KÉSZÍT		SUGÁR		MÁLTA	NEM JÁR EZ		SZERB IGEN
	L						SZ

Keresztszavak

			K	P	C					
			I	O	S					
			S	R	A					
O	T	T				V	A	N		
K	E	R				E	T	I		
H	A	N				V	A	R		
			Y	K	V					
			E	Á	É					
			S	L	R					

Pótold a hiányzó betűket vízszintesen és függőlegesen! Csak arra vigyázz, hogy értelmes szavak, kifejezések legyenek!

Lóugrásban

K	E	Z	Ó	N
S	J	I	R	A
R	E	M	G	T
Z	E	S	K	T
N	E	A	T	É

- Miért eszel fokhagymát körhintázás előtt?

A választ megtudod, ha a lóugrás szabályai szerint fejtet meg a rejtvényt.

Szóláncok

1

SZELÍD

PÜRÉ

2

JELLEM

BLOKK

3

HOMOK

REND

4

MIKULÁS

CSERÉP

Keress olyan szavakat, amelyek mind a felső, mind az alsó szóval értelmes összetett szavakat alkotnak.

TARKA OLDAL

Kicsi sarok

Kitöltőcske

1	○				
2		○			
3			○		
4				○	
5					○

Meghatározások

- Dísztelen
- Sok benne a gyom
- Kerti munkát végez
- A ló patájára teszik
- Finom sütemény

Ha sikerül a rejtvény kitöltése, akkor az átló körébe kerülő betűkből egy téli ruhadarab neve alakul ki.

Szóberakó

ADA	KAR	ALÁ	MER	ALÁ	ILA
ADU	PAD	ELÉ	RÁG	HAT	TAR
KAP	RÚD	MAR	RÉG	HÍV	VÁR

Rakd be a szavakat az üres ábrába úgy, hogy vízszintesen és függőlegesen is értelmesek legyenek. A hosszú és rövid magánhangzók között nem tettünk különbséget.

A 4. szám megfejtései

Berakós rejtvény

- Csak ne vigye ki a kertemből!

Betűrejtvények

- Fűben-fában,
- Ismeretlen egyén,
- Megfordultál,
- Több nap, mint kolbász

Körbe-körbe

Molnár Ferenc

Anagramma

Jupiter

Szóbetoldó

ADA

Kitöltőcske

kenguru

Lóugrásban

- Szabadka,
- Martonos,
- Beckerek

A 3. skandináv rejtvény helyes megfejtése

VERONIKA, VERKA, VERUSKA, VECA.

Könyvjutalmat kap:

Pásztor Norbert, Ada

Aranykoporsó

MÓRA FERENC regénye nyomán
írta CS. HORVÁTH TIBOR,
rajzolta FAZEKAS ATTILA

Kos (III. 21.–IV. 20.)

Könnyen lelkesedsz az új dolgokért, most kihasználhatod ezt a tulajdonságodat. Itt az ideje, hogy gyökeresen megváltoztasd eddigi életviteledet. A felbukkanó lehetőségek egybeesnek elképzeléseiddel, nemcsak a képességeidben, de a szerencsében is bízhatasz.

Bika (IV. 21.–V. 20.)

Ha utazási lehetőségeid adódnak, azt feltétlenül ki kellene használnod. Nemcsak azért érdemes útra kelni, hogy világot láss. Ha kimozdulsz otthonról, a szép élmények mellett új ismeretségek is várnak rád. A következő hetek fontos, jelentős hatással vannak rád, amikor minden egyes döntést alaposan át kell gondolnod.

Ikrek (V. 21.–VI. 21.)

Ez a hét kisebbfajta válsággal fenyeget, ugyanis a szerelmi életedben törés következhet be. Ebben a néhány napban próbálg mindent a lehető legnyugodtabban fogadni, álmatlan éjszakáidat csakis saját ingerültségednek köszönheted. Hamarosan azonban minden jóra fordul, kiderül, hogy a konfliktusnak nagyobb a füstje, mint a lángja. A következő időszak meghozza a szerencsédet.

Rák (VI. 22.–VII. 22.)

Minden területen nagyon nagyot léphetsz előre. Ragyogó ötleteid vannak, amik akkor értékesek igazán, ha azokat meg is tudod valósítani. Sokkal kifizetődőbb, ha megpróbálsz kitarítani. Egyszerre csak egy dologgal foglalkozz, ne kapj bele mindenbe. Nehezen kötsz új barátságokat, hiszen attól félsz leginkább, hogy csak haverokra akadsz. Velük ugyan nagyon jó bolondozni, de a fontos dolgokat alig ha lehet velük megbeszélni. Meglátod, idővel az új ismeretségek is értékessé válnak.

Oroszlán (VII. 23.–VIII. 23.)

Sok szempontból fellélegezhetsz. A baráti társaságodban gyakoriak a konfliktusok, és a szimpátiáddal sem tudsz egyelőre békét kötni. Ez a helyzet azonban rámutat a jó megoldások lehetőségére. Joggal hiheted majd, hogy a lábad előtt hever az egész világ, sikert sikerre halmozhatsz.

Szűz (VIII. 24.–IX. 23.)

Ha korábban elbizakodott voltál, vagy a keltetésnél könnyebben oldottad meg a feladataid, most megfizeted az árát. Mások nem tehetnek róla, hogy nyugtalan vagy, sőt igen ideges hangulatban ténykedsz. Próbálg mindent magadon, nehogy felesleges szélmalomharcba sodord magad. Nem veszíthetsz sem a hiteledből, sem a tekintélyedből, ha fontos döntések előtt kikéred mások tanácsát.

Mérleg (IX. 24.–X. 23.)

Irigyeid most könnyen azt mondhatják, hogy csak megszületned volt nehéz. A szerencsecsillagod vezérli minden lépésedet, de nemcsak a szerencsédnek köszönheted, hogy jól alakul a sorsod, hogy önmagadból is képes vagy kihúzni a legtöbbet, a legjobbat. Ha felelésre készülsz, olyan könnyű sikerek várnak, amilyenekről álmodni sem mertél. A szerelemben is szerencsés leszel.

Skorpió (X. 24.–XI. 22.)

Ezen a héten elég nagy változáson mész keresztül. Pár hét múlva már sokkal nyugodtabbak lesznek a körülmények. Családi problémáid java része hirtelen, szinte egycsapásra megszűnik, és ez boldoggá tesz téged. Most már sokkal könnyedebben mozogsz a világban, minden sokkal egyszerűbbnek tűnik.

Nyilas (XI. 23.–XII. 21.)

Nem sok nyugalmat ígér a közeljövő. Tévedsz, ha azt hiszed, hogy az egész világ összeküzdött ellened. Igaz, hogy most mások veszik át a kezdeményezést, az irányítást. Az volna a leghelyesebb, ha harcok és viták nélkül járnád a magad útját. A jövőben egészen biztosan beérik mostani fáradozásod minden gyümölcse. Ne veszítsd el megszokott optimizmusodat.

Bak (XII. 22.–I. 20.)

Az esélyeid jobbak, mint gondolnád, tehát minden bizonytalanság vagy késlekedés hiba volna. Most megteheted azokat a lépéseket, amelyekből a közeljövőben tőkét kovácsolhatsz. Szerelmi életedben jelentős és nagyon kedvező változásra számíthatsz. Régi szabály, hogy ezen a téren sem érdemes a sült galambra várni. A boldogságnak elébe kell menni.

Vízöntő (I. 21.–II. 19.)

Csak később fogsz majd rájönni, hogy mindegyik jegy közül te születted a legszerencsésebbnek. Ugyanis hamarosan egy olyan krízis várható, amiről azt gondolod, hogy reménytelen helyzetbe sodort. Néhány nap múlva minden megváltozik. Ha ez csőd lesz, akkor az a fajta, ami elősegíti a dolgok gyors és nagyszerű rendeződését. Ne félj tehát lemondani a fontosnak tartott, megszokott dolgokról.

Halak (II. 20.–III. 20.)

El kell hinned, hogy minden rosszban van valami jó. Bizony, most igen komoly feladatok várnak rád. Ahol a legnagyobb a szükség, ott a legközelebb a segítség. A nehéz helyzetből hamar kilábalhatsz. Egyelőre az a fontos, hogy az otthon békéjére vigyázz. Könnyen magával ragadnak az indulataid. Ilyenkor sokat segíthet megértő jó szándékod és emberszereteted. A közeljövőben azután már nem is cserélnél senkivel.

Gerinc

A tanító:
 – Mondjátok meg nekem, mi a gerincoszlop!
 Pistike:
 – A gerincoszlop a hasüreg mögött elhelyezkedő oszlop, melynek egyik végén ül a fej, a másik végén ülünk mi.

Fogadóóra

– A maga fia hosszabb idő óta nem jár iskolába.
 – Nem létezik, hisz minden reggel elkísérem!
 – Elhiszem, de a tanítás délután van!

Óráról órára

– Tudja, kend – kérdi a falu közepén az egyik székegy a másikat –, miért van ennek a templomnak mind a két tornyán óra?
 – Miért?
 – Hát csak azért, hogy amíg én nézem az időt, kendnek ne kelljen rám várnia, hanem nézhesse a másikon.

Könnyes könyv

Két barát találkozik az utcán.
 – Te miért vagy ilyen levert? – kérdezi az egyik.
 – Tudod, épp az imént olvastam egy könyvet, és nagyon szomorú volt a vége – válaszolja a másik.
 – Igen? És mi volt az a könyv?
 – A takarékbetétkönyvem.

Kutyaélet

Két kutya beszélget a bolt előtt. Megszólal az egyik:
 – Nézd, az van írva a táblára, hogy kutyáknak bejönni tilos.
 Megszólal a másik:
 – És ki tudja, hogy mi tudunk olvasni?

Jó szomszédság

– Tessék mondani, nem zavarja magukat, hogy mindennap gyakorolok a hegedűmön? – kérdezi Károlyka a szomszédot.
 – De igen, nagyon zavar.
 – És nem tetszene tudni ezt megmondani a papámnak?

Fogyókúra

– Orvosi tanácsra fogyókúrát tartok – meséli a skót a barátjának. – Későn ebédelek, és egyáltalán nem vacsorázom.
 – És ezt mindig pontosan betartod?
 – Szigorúan.
 – Akkor ma este meghívlak vacsorázni.

Hajótörött

Apró, magányos sziget mellett halad el az álomhajó. A sziget partján szakadt, rongyos férfi ugrál, miközben mindkét kezével hevesen integet. A luxushajó egyik utasa megkérdezi a kapitányt:
 – Mi van azzal az emberrel?
 – Nem tudom – feleli a kapitány. – Valahányszor erre járunk, mindig így örül.

Madarász

Két vadász találkozik.
 – Képzeld, vettem egy madarász kutyát! – újságolja az egyik.
 – És, bevált?
 – Hát, tudod, vagy nagyon átverték, vagy nem dobom elég magasra.

Bíróságon

– Kovács úr, felismeri a vádlottban azt az embert, aki ellopta a kocsját? – kérdezi a sértettől a bíró.
 – A védő úr beszéde után már abban sem vagyok biztos, hogy valaha volt autóm.

Állatkertben

– Bocsánat, kisasszony – szólítja meg a fiatal, csinos hölgyet az ismerkedni vágyó fiatalember –, biztosan emlékszik még rám, az előbb a majomketrecnél is sokáig bámultam önt.
 – Persze, hogy emlékszem! És mondja, hogy szabadult ki?

Lagzi

Julis néni a boldogságtól sugárzik, és elérzékenyülve mondja:
 – Drága gyermekeim! Azt kívánom, úgy süssön rátok a boldogság fényes napja, ahogy annak idején apátokra és rám sütött.
 Pista bácsi a bajusza alatt morogja:
 – Na, gyerekeim, akkor ti se fogtok nap-szúrást kapni!

– Ül vissza, biztos, hogy nem anyád telefonál!

– Mondja, csak ezt az egy dallamot tudja?

Repülőn

- Uram, az ön jegye Budapestre szól, a repülő pedig Belgrádba megy.
- És a kapitány is tudja, hogy melyik irányban haladunk?

Szakmai ártalom

Az anatómiaprofesszor az éjjel mulatóban odaszól a barátjához egy különösen csinos lány láttán:

- Nos, barátom, így kell a molekulákat helyesen csoportosítani.

Töltött csirke

A mézeshetek végétével először főz az ifjú ara. A férj töltött csirkét kér ebédre. Az asszonyka lelkesen készülődik, majd pontban délben egy tál borzalmas külsejű valamit tesz az asztalra.

- Te jó ég! – kiált fel a férj. – Mivel töltötted meg azt a csirkét?
- Semmivel. Már meg volt töltve, amikor vettem.

Szondáztatás

A rendőr megállítja a kamionost az országúton, és meg akarja szondáztatni.

- Fújjon bele!
- Nem fújok – válaszolja a kamionos.
- Bújjon bele, amíg szépen mondom! – erősködik a rendőr.
- Nem fújok – jön ismételtlen a válasz.
- Fújjon bele, mert ha én fújok bele, egész életre ugrik a jogsija!

Igyekvő kolléga

- Maga a legveszélyesebb munkatárs, akivel valaha is dolgoztam – csattan fel a főnök beosztottja sokadik baklövése után.
- De hát miért, főnök, hiszen én úgy igyekszem?
- Éppen ez a baj. Magánál ugyanis az ostobaság akaraterővel és szorgalommal párosul.

Téli gondok

- Nem tudom, mit csináljak. napok óta nem tudok aludni – panaszkodik Kovács.
- Nyugodjon meg, szomszéd. Én sem tudom, hogy miből fizetem ki a fűtésszámlát.

Keleti történet

- A sejk behívhatja magához mind a negyven feleségét, és azt mondja:
- Szomorú hírem van számotokra! Mindannyiukat elhagylak. Beleszerettem egy másik hárembe.

Szemtelenség

- Mit csinál az a szemtelen gyerek, aki bemutatja a tanárnőnek rendetlen, gyűrött sarkú fűzetét?
- Szamárfület mutat.

Utolsó mondat

- Mi volt az utolsó mondata a vaksi turistának a Kárpátokban?
- Maga mindig bundában szed málnát?

Kancsal segéd

- A mézáros kancsal segédet vesz fel. Felvezetik az első ökröt a vágóhídra. A legény felemeli az irtóztató taglót, ám mielőtt lesújthatna, a mester felkiált:
- Megálljon, ember! Maga oda szokott ütni, ahová néz?
- Persze, hogy oda.
- Akkor várjon egy kicsit! Helyet cserélek az ökörrrel.

Jogi tanácsadás

- Két barát beszélget:
- Kezdem azt hinni, hogy az ügyvédem egy kicsit pénzéhes.
- Miből gondolod?
- Kiszámlázott nekem százezer dinárt, éjszakai műszakért, mert éjjel felébredt, és az én ügyemen gondolkodott.

Apró hiányosság

- Profi menedzsert keres a vegyesvállalat.
- Nyelveket tud? – kérdezik az egyik fiatalembertől.
- Írok és beszélek angolul, németül, franciául, oroszul, japánul. Kicsit gyengébben megy az olasz, a lengyel, a finn és a szuahéli.
- Tud gyorsítani?
- Természetesen.
- Iskolai végzettsége?
- Három felsőfokú diplomám van.
- A személyzetisek tátott szájjal néznek rá.
- Fantasztikus! De hogy lehet egy ilyen sokoldalúan képzett fiatalember állástalan?
- Talán, mert van egy hibám is – feleli szemlesütve a fiatalember. – Kicsit hazudós vagyok.

– Ha kimész, vedd fel ezt! Biztosan várnak kint a tévések...

– Mit tudom én, vége van-e a télnek! Kérdezzék meg a meteorológust!

A **Terex Titan** minden idők egyik legnagyobb teherautója. Motorja 169,5 literes, 16 hengeres, 3300 LE (2460 KW) teljesítményű; súlya 260 tonna, hasznos teher: 350 tonna; hossza: 20 m, magassága: 6,88 m (felemelt rakfelülettel: 17,07 m), szélessége: 7,57 m; kerékmagassága: 3,35 m...

A General Motors of Canada gyártotta, és jelenleg is ez a világ legnagyobb ikertengelyes teherautója. Az elsőt 1978-ban készítették a Sparwood, B.C. Kaliforniai bányának, de már az elején problémák adódtak: a teherautó ugyanis közúton nem tudott eljutni a gyárból a bányába, így hát szétszedték és tíz tehervagonnal szállították oda. A bánya területén aztán ismét összeszerelték, és nemrég még ott szolgált újabb társaival együtt.

A Terex Titant 16 cilinderes, 3300 lóerős mozdonymotor hajtotta meg, méghozzá pont úgy, mint a dízel-elektromos mozdonyokat. Az óriási dízelmotor ugyanis egy áramfejlesztőt üzemeltetett, melynek árama a kerekekhez levő villanymotorokat hajtotta meg. Ennyi áram egyébként mintegy 250 háztartásnak lenne elegendő...

Méreteiről ízelítőül csak annyit, hogy két távolsági busz és még két kombi simán elférne rakodóterében. A bori rézbánya külszíni fejtésében is ilyeneket használtak. Mára kivonták őket a forgalomból, mivel kiöregedtek, elhasználódtak, és újabb, gazdaságosabb és még nagyobb bányai szállítójárművek jelentek meg.

Caterpillar 797. 2001-ig ez volt a világ legnagyobb bányászati teherautója. 2000-ben állították szolgálatba és 360 tonna terhet szállít. A Cat 797-et egy 3400 lóerős, 24 cilinderes V24-es, cilindereként négyselepes turbodízel motor hajtja meg. A menetállapotban majd nyolc méter magas jármű teherkiborításkor tovább „nő”, a föllíentett teherrel mintegy 16 méter magas. A teherautó hossza hasonló: mintegy 15 méter. Nyolc fedél-

MESETRAGACS

Óriáskamionok

zeti számítógép-monitor mutatja a kabinban az olajnyomást, motorteljesítményt, meg egymást: még a kerekek hőmérsékletét is. Olyan ez, mintha egy repülőgép pilótakabinjában ülne a vezető. Maga a masina 3,4 millió dollárba kerül, csupán a 13"-es gumik darabja, melyet a Michelin külön e járműhöz fejlesztett ki, 30 000 dollár. Ez a teherautó egyébként akár 70 kilométeres sebességgel is száguldhathat óriási terheléssel a földúton, megállását pedig 42-inches féktárcsák teszik lehetővé: kerekenként 10 tárcsa (elől) és 15 tárcsa hátul. Ezeket a féktárcsákat természetesen külön rendszer hűti...

Egy ilyen gép egy bányában (több társával együtt) napi 24 órás, évi 365 napos használatban van, amit csak akkor bír ki, ha ilyen csodálatos módon van megépítve.

Liebherr T282. Ez a dömper jelenleg a világ legnagyobb teherautója. A Liebherr Mining Equipment Company gyártja, és simán föl lehet rá rakni 400 tonna ércet, földet vagy követ. Cummins márkájú dízelmotorja 3500 lóerős. Ez az egyetlen jármű, amelyre a világ legnagyobb kanalas markolója (P&H Mining Equipment, Milwaukee, USA) négy kanálnyi (4x100 tonna!) ércet tud egyszerre fölpakolni. Ára is csillagászati: gumik nélkül hárommillió dollár! Az ilyen teherautó-óriásoknak természetesen nincs visszapiantó tükrök: azt, hogy hátul mi történik, videokamera felvételezi, melynek képét a vezető összkomfortos kabinjának egyik képernyőjén láthatja. Van rajta persze tolatóradar is, meg minden, ami jó és drága – egy ilyen csillagászati árú masinára nem árt vigyázni! Az se baj, ha a sofőr a terhet is, meg a jármű körüli teljes teret kamerával tudja ellenőrzés alatt tartani... Egyébként összsúlya teherrel (és természetesen kerekkel, amelyeken csupán egy-egy gumi súlya 4 tonna) 529 tonna. Akárcsak hasonló társait, ezt is felszíni fejtésű bányák szállítóeszközeként használják, közúton nem találkozni ilyesmivel.

CIP – Katalogizacija u publikaciji
Biblioteka
Matice srpske,
Novi Sad

82+79(02.053.2)

ISSN 0350-9141

COBIS.SR-ID
16225794

Vajdaság AT
Oktatásügyi,
Tájékoztatási, Valamint
Kisebbségi Titkársága

A Jó Pajtás megjelenését támogatja:

Szerbiai
Művelődési
Minisztérium

A határon túl
élő magyarok
megsegítéséért

 INTERNET

Internet szolgáltatás

Wireless - DialUp

Számítógépek árusítása

kedvező hitelfeltételekkel

Hálózatok telepítése és karbantartása

(024) 555-765 Karadjordje út 2. Szabadka
support@tippnet.co.yu www.tippnet.co.yu

Jó Pajtás
Vajdasági magyar gyermeklap

- YU ISSN 0350-9141 ■ Megjelenik a tanévben minden csütörtökön ■ Alapító (laptulajdonos): Magyar Nemzeti Tanács ■
- Kiadja a Magyar Szó Kft., 21000 Novi Sad, Vojvode Mišića 1., Szerbia ■ Igazgató: **Mihók Rudolf** ■ Megbízott főszerkesztő: **Kókai Péter** ■ Szerkesztő: **Lennert Géza** ■
- Főmunkatárs: **Tripolszki Zsuzsa** ■ Tördelés: **Buzás Mihály** ■ Szerkesztőségi titkár: **Fehér Mária** ■ Telefon: +381 21/ 475-400-8 (csak telefon) ■ Telefax: +381 21/ 475-400-9 (csak fax) ■
- Kéziratokat és képeket nem örzünk meg és nem küldünk vissza ■ Terjeszti a Magyar Szó Kft. lapterjesztő osztálya, telefon és fax terjesztési ügyekben: 021/ 557-304 ■
- Dinár-folyószámla: 340-15329-18 Erste Bank Novi Sad (feltüntetni: Jó Pajtás előfizetésre!) ■ Előfizetés egy évre (kb. 38-42 szám): 2000 dinár (csak belföldi kézbesítéssel) ■
- Előfizetés egy évre (külföldre): a postaköltség változásának függvényében (érdeklődni e-mail-ben) ■ Készült a Magyar Szó Kft. FORUM Nyomdájában, Újvidéken ■
- A nyomásért felel: **Berta Zoltán** igazgató ■ Jó Pajtás az interneten: <http://www.jopajtas.info> ■ e-mail: szerk@jopajtas.info ■